

LUNDS
UNIVERSITET

Genusdoktrinen i en europeisk spegel

En kritisk diskursanalys av ords klibbighet och rädslans politik
i boken *Genusdoktrinen*

Författare: Ebba Gustafsson
GNVK22 VT, Kandidatarbete
Genusvetenskapliga institutionen, Lunds universitet
Handledare: Irina Schmitt

Abstract

Since the beginning of 1990s anti-gender movements have been increasing throughout Europe, opposing LGBT rights, abortion, democracy and gender studies. However, in some countries an organized anti-gender movement has not been seen, but still the same words and arguments used to mobilize against gender issues can be found. One such case is Sweden, where academics and editorials have criticized the scientific field of gender studies, among other things. Based on a feminist post-structuralist framework, a critical discourse analysis and a theoretical framework consisting Sara Ahmed's theory on the cultural politics of emotions and Ruth Wodak's theory of the politics of fear, this thesis examines and compares the words and argumentation used in the book *Genusdoktrinen* written by Ivar Arpi and Anna-Karin Wyndhamn with other European anti-gender movements. The thesis conclusion is that *Genusdoktrinen*, through its rhetoric, constructs gender studies as a threat to academic freedom, and furthermore the society. *Genusdoktrinen* can therefore be classified as an Swedish anti-gender campaign with clear links to European discourses. This is because similar arguments, word choices and metaphors are presented in the book as in the rest of Europe.

Keywords: Gender studies, stickiness, politics of fear, cultural politics of emotions, anti-gender movements.

Nyckelord: Genusvetenskap, klibbighet, rädslans politik, känslors kulturpolitik, anti-genusrörelser.

Antal ord: 11924

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
2 Syfte och frågeställning	5
3 Disposition	5
4 Bakgrund	6
4.1 Genusvetenskap som akademiskt ämne	6
4.2 Genusvetenskap som debatterat ämne	7
4.3 Anti-genusrörelsens framväxt	8
5 Tidigare forskning	9
5.1 Anti-genusrörelser i Europa	9
5.1.1 Belgien	10
5.1.2 Italien	11
5.1.3 Polen	12
5.1.4 Slovenien	12
5.1.5 Tyskland	12
5.1.6 Österrike	13
5.1.7 Sammanfattning	13
5.2 Hotet mot den akademiska friheten	13
5.3 Sverige	14
6 Teoretiskt ramverk	16
6.1 Feministisk poststrukturalism	16
6.2 Känslors kulturpolitik	17
6.2.1 Klibbighet	17
6.3 Rädslans politik	18
6.4 Sammanfattning	18
7 Material	19
7.1 Boken Genusdoktrinen	19
8 Metod	21
8.1 Kritisk diskursanalys	21
8.1.1 Den kritiska diskursanalysens steg	21
8.3 Min närläsning	23
8.4 Etik och reflexivitet	24
9 Resultat och Analys	25
9.1 Den textuella och diskursiva dimensionen	25
9.1.1 Förtryck	25
9.1.2 Ideologi	28
9.1.3 Ovetenskap	31
9.1.4 Religion	33
9.1.5 Konspiration/dold agenda	35
9.2 Den sociala dimensionen	37
10 Slutsats	39
11 Avslutande reflektioner och vidare forskning	40
Litteraturförteckning	41
Bilaga 1	44

1 Inledning

”Vilket fint omslag”, ”vad är det för spännande bok?”, ”vilken snygg färg”.

Citaten om den neonrosa boken är hämtade från mina medstudenter vid Lunds universitets genusvetenskapliga institution. Citaten vittnar om flera saker. För det första att omslaget på boken gör exakt det den är tänkt att göra, dra blickar till sig. För det andra, att valet av färg och utseende signalerar ett annat budskap än bokens innehåll.

År 2020 släpptes boken *Genusdoktrinen* skriven av Ivar Arpi och Anna-Karin Wyndhamn. Författarna kritiserar jämställdhetsintegrering och genusvetenskapens inflytande vid svenska universitet och i samhället. Genusvetenskapen beskrivs som en tvingande diskurs med en dold agenda som snedvrider kunskap, tystar forskare, övervakar och kontrollerar den fria tanken (Arpi & Wyndhamn 2020:9-10). På omslaget syns en teckning av den romerska guden Janus som avbildas med två ansikten¹. På senare tid har de dubbla ansiktena tolkats som att guden har en förrädisk natur² vilket förstärks via att synonym till Janusansikte är dubbelnatur. På omslaget har gudens ögon och mun strukits över med två svarta streck vilket kan tolkas som censur. Även bokens titel har betydelse eftersom doktrin³ betyder lära som stödjer ett visst handlande. Omslaget liksom titeln signalerar således både opålitlighet, styrande av handling och censur samtidigt som den lockar läsare med sin fängslande färg. Jag är intresserad av med vilka ordval och argument som genusvetenskapen framställs i boken, och ifall de liknar de som framsidan signalerar.

Sedan början av 1990-talet har en ökning av anti-genuskampanjer runt om i Europa tagit fart och blivit en etablerad del av det politiska landskapet (Kuhar & Paternotte 2017:2), dock inte i samma utsträckning i Sverige. Generellt är anti-genuskampanjer motståndare till genusvetenskap men även hbtqia+-rättigheter, abort, och demokrati. Motståndet härstammar främst från religiösa, populistiska och nationalistiska idéer samt den katolska kyrkan (ibid:256). I övriga delar av Europa finns tydligare avgränsningar för vad anti-genusrörelsen är och det går lättare att urskilja ståndpunkter och aktörer (ibid:256-260). I svensk kontext är definitionen av vad som utgör anti-genusrörelsen otydligare.

¹ Mytologi.nu. Janus dubbla ansikten symboliserar att blicka bakåt i det förflutna och in framtiden. Guden har har ofta stått som symbol för samhällsförändring och övergångar.

² Nationalencyklopedin, a.

³ Nationalencyklopedin, b.

Jag vill därför undersöka om de ordval och argument som *Genusdoktrinen* använder går att koppla till andra anti-genusrörelser i Europa. I relation till det kommer jag undersöka om det finns en anti-genuskampanj i Sverige. I studien kommer jag via en kritisk diskursanalys undersöka språkbruk med avstamp i poststrukturalism samt i teorier om känslor, politik, rädsla och retorik för att analysera om, och i så fall hur, boken konstruerar genusvetenskap som något skrämmande och hotfullt.

2 Syfte och frågeställning

Uppsatsen syfte är tvådelat. För det första att utifrån en kritisk diskursanalys av *Genusdoktrinen* fördjupa förståelsen för språkbruket i boken. För det andra att analysera språkbruket i relation till den rådande anti-genusdebatten i Europa. De båda syftena operationaliseras i följande tre frågeställningar.

- Vilka ord och uttryck används för att beskriva genusvetenskap i *Genusdoktrinen*?
- Vilka likheter finns mellan *Genusdoktrinen*s språkbruk och övriga anti-genuskampanjer i Europa?
- Hur placerar *Genusdoktrinen* sig i relation till en bredare europeisk idéströmning av anti-genusrörelser?

3 Disposition

Uppsatsens disposition består av bakgrund där genusvetenskapen som ämne introduceras, utöver det redogörs det för genusvetenskap som debatterat ämne följt av en översikt över anti-genusrörelsens i Europas framväxt. Därefter följer en redogörelse av betydelsefulla vetenskapliga studier om anti-genuskampanjer i olika europeiska länder. Sedan följer ett kapitel där uppsatsens poststrukturalistiska ingång introduceras följt av uppsatsens teoretiska ramverk. Därefter beskrivs uppsatsens material, metodval samt en genomgång av min närläsning av materialet. Efter följer uppsatsens analytiska del där empirin analyseras med teori och tidigare forskning. Avslutningsvis skildras uppsatsens slutsats samt framtida genusvetenskapliga studier om anti-genusdebatten i Sverige.

4 Bakgrund

För att förstå *Genusdoktrinen* i den svenska och europeiska kontexten inleds bakgrunden med en presentation av genusvetenskap som akademiskt ämne, såväl fältets historiska utveckling som centrala hållpunkter. Vidare lyfts debatten kring ämnet fram för att belysa diskussionen om ämnet inom Sverige och Europa. Valet att övergripande beskriva genusvetenskapen som akademiskt ämne görs för att ge läsaren inblick i ämnet boken kritiserar. Detta för att senare i uppsatsen redogöra för vad kritikerna motsätter sig och beskriva vilka strategier och på vilket sätt genusvetenskapen skildras.

4.1 Genusvetenskap som akademiskt ämne

Vid svenska universitet och högskolor etablerades genusvetenskap som ämne under 1970-talet och inledningsvis erbjöds enstaka kurser (Lykke 2009:9). Allt eftersom genusvetenskapen etablerats inom universiteten har en feministisk ämneskritik riktats mot en rad olika forskningstraditioner (ibid:25). Dagens genusvetenskap rör sig mellan disciplinära gränser som traditionellt strukturerat olika forsknings- och undervisningsfält (Lundberg & Werner 2013:23). Den akademiska status genusvetenskapen nått idag har generellt skett genom intellektuell kamp mot den könskonservatism som präglat traditionell kunskapsproduktion (Lykke 2009:18). Här är det viktigt att understryka att kritisk inte ska tolkas som ”att kritisera” utan snarare som ett utmanande av det förgivettagna (Leavy & Harris 2019:5). Att ha en kritisk lins är på många sätt karaktäristiskt för genusvetenskapen. Med en utgångspunkt i kritiskt reflektion och problematiseringen av kön är genusvetenskapens syftet att undersöka hur exkludering och maktasymmetrier skapas och återskapas i samhället (Lykke 2009:44).

Inom genusvetenskapen finns en bred förståelse för att kunskapsproduktion är situerad, vilket betyder att vetenskap alltid är påverkad av forskarens subjektivitet (ibid:20). Situerad kunskap som begrepp och synsätt introducerades av den feministiska teoretikern Donna Haraway och innebär en motsats till den traditionella synen på forskaren som utanför och neutral till sitt material (Lykke 2009:20). Donna Haraway menar istället att det inte finns något ”utanför” varifrån forskaren ”kan titta in”. Forskaren är tvärtom alltid involverad och vetenskap är därför alltid påverkad av forskarens subjektivitet (ibid). För att kunna gå vidare i uppsatsen är det viktigt att veta skillnaden mellan genusvetenskap som akademiskt fält och jämställdhetsintegrering. Genusvetenskap är, som beskrivits ovan, ett tvärvetenskapligt

forskningsfält som på ett eller annat sätt studerar kön och sexualitet (Smirthwaite 2005:77). Jämställdhetsintegrering är däremot en politisk strategi som används inom offentlig förvaltning för att integrera jämställdhetsperspektiv i beslutsfattande (Bergqvist & Freidenvall 2017:96).

4.2 Genusvetenskap som debatterat ämne

Genusvetenskapen har sin bakgrund i feministiska rörelser och politisk aktivism, något som i kombination med ämnets vetenskapskritiska förhållningssätt kan ligga till grund för att ämnet ofta ifrågasätts i media (Lundberg & Werner 2013:24). I en debattartikel publicerad år 2012 i Göteborgsposten skriver Bo Rothstein (2012), då professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet, att de särskilda medel som ges till genusvetenskapen idag bör avskaffas. Rothstein skriver att genusvetenskapen inte längre verkar för jämställdhet mellan kategorierna "män" och "kvinnor" utan snarare motverkar den genom en genusteori som avfärdar kategorier. År 2017 publicerade Inger Enkvist (2017), professor emerita i spanskspråkig litteratur vid Lunds universitet, en artikel i Svenska Dagbladet. I artikeln kritiseras inkluderingen av kvinnor i litteraturlistor som Enkvist menar sker på ideologiska grunder. Enkvist skriver att universiteten indoktrineras i det fördolda och att förändringen drivs av universitetslärare som motiveras av en tro som kan liknas vid politisk eller religiös övertygelse. Även Erik Lindborg (2020), docent vid KTH, kritiserar kraven på genusperspektiv i kurslitteraturlistor och forskningsansökningar och skriver att Vetenskapsrådet ska avskaffa "genustvångströjan". Ytterligare ett inlägg i debatten görs av Sverigedemokraten Tobias Andersson i en motion (2019/20:813) framlagd år 2019 där det föreslås att finansiering av genusteori inom högre utbildning ska stoppas. Detta med bakgrund i att genusvetenskapen har sina rötter i feministisk teori och aktivism. Motionen kan relateras till Sverigedemokraternas (u.å.) hemsida där det framgår att partiet vill genomföra förbättringar inom jämställdhetspolitiken men inte via genusteorier.

Internationellt har föreställningen om genusvetenskap som ideologi resulterat i nedlagda utbildningar och indragen finansiering, till exempel i Ungern där premiärminister Victor Orban år 2018 gav beskedet att genusvetenskap skulle förbjudas (Kent & Tapfumaneyi 2018). År 2011 fördömde olika konservativa grupper i Frankrike kurser i genusvetenskap vid Institutionen för politiska studier (Kuhar & Paternotte 2017:81). I Tyskland anklagas genusvetenskapen för att indoktrinera universiteten genom att förklä sig som vetenskap (Hark

2017:22). Likaså i Kroatien, som har en utbredd anti-genusrörelse, åberopar kritiker att en militant minoritet indoktrinerar genusteori på en tyst majoritet (Hodzic & Stulhofer 2017:67).

4.3 Anti-genusrörelsens framväxt

Anti-genusdiskursens ursprung kan härledas bakåt till debatten inom den katolska kyrkan som tog form efter FN-konferenserna i Kairo 1994 och i Beijing 1995 (Kuhar & Paternotte 2017:9). Den katolska kyrkan fruktade att FN:s nya erkännande av genusteori och jämställdhet skulle leda till ett internationellt erkännande av abort, hota en traditionell syn på moderskap och legitimera homosexualitet (ibid). Det ledde till att romersk-katolska familjerådet varnade för att idén om "genus" var ett hot mot familjen och mot biblisk auktoritet (Butler 2020:1). Genus som term - eller det som beskrivs som "genusteori" - används ofta för att hänvisa till genusvetenskap (ibid:2-3). Myntandet av den negativa termen "genusteori" kom både som ett svar på Vatikanens motstånd och som ett handlingsmedel som ska förstås inom ramen för en global katolsk strategi (Kuhar & Paternotte 2017:10). Strategin är att ändra föreställningar och innebörden av genusvetenskap och feminism för att öka förvirring. Man vill vända debatten genom att presentera alternativa idéer och framställa genusteorin som den aktör som vill dominera diskursen (ibid:10). Begreppet "genusteori" representerar motstånd mot rättigheter för hbtqia+ och kvinnor, samt utbildning som kritiserar essentialistiska och naturalistiska antaganden om genus och sexualitet (ibid:5).

I kommande avsnitt presenteras tidigare forskning om anti-genusrörelser i Europa samt forskning som bedrivits i Sverige. Utöver det redogörs det för hur forskningen är relevant för uppsatsen.

5 Tidigare forskning

Avsnittet inleds med en redogörelse för olika Europeiska anti-genusrörelser och hur anti-genusdiskursen yttrar sig i olika länder. Utöver det kommer forskning om den akademiska friheten att presenteras. Slutligen lyfts en närmare beskrivning av den forskning som finns om den svenska anti-genusrörelsen och sekularismens roll för den svenska självbilden.

5.1 Anti-genusrörelser i Europa

Ett av de mest framstående bidragen till forskningen om anti-genusrörelser i Europa är antologin *Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing against equality* (Kuhar & Paternotte 2017). Boken är en komparativ studie av ett omfattande empiriskt material från anti-genusrörelser i tolv olika länder i Europa. Utifrån ett diskursanalytiskt perspektiv kommer forskarna fram till att rörelserna skiljer sig mellan länderna i såväl storlek, aktörer, metoder som inflytande. Gemensamt är dock en parablydiskurs om en påstådd hotande genusedologi. Bland rörelsernas aktörer finns den katolska kyrkan som spelar en framträdande roll men också nykonservativa, populistiska samt högerextrema och nationalistiska organisationer (ibid:259-261). Forskarnas slutsats är att oavsett skillnader i de olika rörelserna kan dessa inte förklaras via politiska eller historiska sammanhang (ibid:253). De likheter som finns visar snarare att anti-genusrörelserna varken är nationella trender eller isolerade händelser utan en del av en organiserad transnationell och ökande globalt fenomen (Kuhar & Paternotte 2017:253). Kuhar och Paternotte (2017:253) använder sig av begreppet anti-genusrörelser för att beskriva den mobilisering och de kampanjer mot genus som förekommit sedan slutet av 1990-talet i ett flertal europeiska länder. Det innebär inte att det i alla länder som studerats finns en organiserad och uttalad rörelse men att det på varierande sätt förekommer kampanjer som mobiliseras mot "genusedologi" (ibid). I uppsatsen har jag valt att använda mig av samma definition.

Oavsett nationella skillnader identifierar Kuhar och Paternotte (2017:256) fem kluster de olika kampanjerna motsätter sig, Hbtq-rättigheter, reproduktiva rättigheter, sexualundervisning, genusedvetenskap och demokrati. En ytterligare likhet mellan rörelserna är att kampanjerna oftast är färgglada och festliga för att framstå som moderna (ibid:264). Kuhar och Paternotte (2017:260) identifierar även tre övergripande konstellationer av aktörer. Den första är redan existerande och etablerade grupper såsom anti-abortgrupper och religiösa organisationer. Den andra är nyetablerade aktörer, exempelvis civila initiativ av oroade medborgare eller bildandet av nya partier. Den sista gruppen består av allierade som definieras som stödgrupper till de övriga grupperna. Konstellationen är ofta mångfacetterad bestående av akademiker, politiker och mediaprofiler. Det är inte ovanligt att de allierade förnekar att de är med i någon rörelse och istället framhåller sig som självständiga experter samtidigt som de tillhandahåller anti-genusedrörelsen trovärdighet och ett vetenskapligt ansikte (ibid). Kuhar och Paternotte (2017:13) menar att anti-genusedkampanjers växande stöd inte är

en direkt konsekvens av den våg av högerpopulism som äger rum i Europa, men att olika aktörer ofta överlappar varandra. I följande avsnitt kommer sex olika länder i Europa och deras respektive anti-genusrörelser eller kampanj att presenteras. Senare i uppsatsen jämförs *Genusdoktrinens* språkbruk och argumentation med de argument och ordval som görs i respektive land. De utvalda länderna bidrar tillsammans till att visa en komplex bild av anti-genusrörelserna i Europa och har valts för att kunna visa en bred bild av debatten kring genusvetenskap.

5.1.1 Belgien

I Belgien finns två ledande personer för anti-genusrörelsen, däremot har ingen uttalade organiserad rörelse fått större genomslag trots att deras röster varit viktiga för den transnationella utvecklingen (Bracke, Dupont & Paternotte 2017:41). Orsaken menar forskarna kan bero på att anti-genus retoriken inte överensstämmer med landets politik, inte ens bland traditionellt konservativa (ibid:45). Att anti-genusrörelser inte varit framgångsrika beror troligen på att grupperna saknar stridbarhet, organisatorisk förmåga, ett större kyrkligt stöd och mobiliseringsförmåga (Kuhar & Paternotte 2017:53). Det innebär inte att det saknas motstånd eller anti-genuskampanjer i landet. Motstånd mot genus återfinnas istället i större utsträckning i den sekulära kunskapsproduktionen där användandet av genus ifrågasätts som analyskategori och kritikerna istället framhåller evolutionspsykologin, eller mer positivistiska tillvägagångssätt (ibid:54).

5.1.2 Italien

I Italien består motståndet främst av konservativa aktörer och det mest centrala argumentet är hänvisningen till naturvetenskap, vilken anses vara vetenskapliga och teologiskt bevisat, medan genusvetenskapen ses som ideologiskt (Garbagnoli 2017:154,161). Kritiker till genusvetenskap refererar framförallt till antropologi och vetenskap för att presentera sin syn som opolitisk och icke-religiös vilket kombineras med apokalyptiska argument om att genus vill frammana en förändring som riskerar att leda till slutet för mänskligheten. Syftet är att skapa en reaktionär diskurs och motivera en återgång till vad som ses som den naturliga ordningen (ibid).

5.1.3 Polen

I Polen är katolska kyrkan den främsta aktören i motståndet mot "genusideologin" men även högerpopulistiska aktivister (Graff & Koroluzuk 2017:175). Målet med motståndet är att skydda polska värderingar mot feminister och den "homosexuella lobbyen" och har utvecklats som ett konservativt svar på genusteorier inom universitet och skola. En av strategierna för att underminera genusvetenskapen är att beskriva den som likställd med totalitära ideologier som stalinism och nazism (ibid:188-189).

5.1.4 Slovenien

När begreppet "Gender theory" först dök upp i Slovenien tolkades det som en felsägning (Kuhar 2017:215). Genom att metodiskt upprepa begreppet med en tveksamhet i dess betydelse kombinerat med negativa andrahandsbetydelser skapades ett nytt trendbegrepp som kom att representera en fiende (ibid). Anti-genusrörelsen i Slovenien fick fäste år 2012 och år 2015 genomfördes en tyst demonstration av gruppen The Guards som beskrev sig själva som beskyddare av yttrandefrihet, tanke och medvetande och motsatte sig "genusteori-aktivister" som tvingar sin vilja på andra (Paternotte & Kuhar 2017:1). Rörelsen säger sig vara icke-religiös men mobiliseringen har ett stort stöd från den slovenska katolska kyrkan (Kuhar 2017:216). Motståndet riktar sig främst mot familjepolitiken där feminister och homosexuella aktivister sägs ha en dold agenda om att vilja dekonstruera de naturliga könsrollerna och förneka biologi (ibid:222).

5.1.5 Tyskland

I Tyskland inleddes meningsskiljaktigheter kring genus i mitten av 2000-talet och motståndet kommer främst från konservativa, högerorienterade och populistiska grupper (Villa 2017:99). Det främsta argumentet inom den tyska kontexten är motståndet mot "genusideologins" post-essentialistiska socialpolitik (ibid). Kärnan i diskursen är antagandet att allt relaterat till genus är automatiskt ideologiskt och tvingande. Kritikerna menar att genus är en totalitär och irrationell ideologi som övergett sin självuppfattning som tvärvetenskapligt fält och istället gör anspråk på att vara en semiteologi. Under senare år har debatten fått större plats i det offentliga via etablerade liberala och konservativa tidningar som publicerat artiklar som hävdar att genusvetenskap inte är vetenskap. Istället beskrivs genusvetenskap som en ideologi

eller religiös tro som förnekar biologin och anklagas även för att vara en ny form av kreationism. Argumenten bygger ofta på en snäv positivistisk kunskapssyn (ibid:108-109).

5.1.6 Österrike

I Österrike är anti-genussrörelsen främst en högerpopulistisk rörelse vars mål är att etablera konfliktförhållanden mellan sig själva och en utpekad avvikare (Mayer & Sauer 2017:23). Det sker främst via en retorik om ett existentiellt hot som inte enbart begränsas till ett visst problem eller politik, utan mot samhället som helhet (ibid:36). "Genusideologin" anklagas ofta för att ha en dold agenda, ett påstående som tjänar flera syften genom att underminera genusvetenskapens karaktär och skriva in det i ett narrativ av eliter. Allra främst öppnar påståendet för projicering av nästan vilket innehåll som helst om en antagen fara som beror på "genusideologi". Utöver det beskrivs "genusideologi" som totalitär och som ett hinder mot verklig jämställdhet (ibid:31-33).

5.1.7 Sammanfattning

Länderna som presenterats fungerar som ett ramverk för uppsatsens analysdel och har valts ut för att sättas i relation till *Genusdoktrinen* och den svenska kontexten. Länderna skiljer sig åt men det finns likheter såsom påståendet att genusvetenskap är en totalitär ideologi, att det finns en dold agenda samt att retoriken ofta bygger på en intensifiering av hot. I kommande avsnitt kommer ytterligare forskning presenteras som fokuserar på ett nyare fenomen i kritiken mot genusvetenskap som handlar om den akademiska friheten som även den beskrivs vara hotad av genusvetenskapens framväxt inom akademien.

5.2 Hotet mot den akademiska friheten

På senare år har Paternotte och Verloo (2020:294) identifierat en ökande polarisering av sociala och politiska debatter i Europa där attacker riktas mot den akademiska friheten. Kritiken riktar sig främst mot statsvetenskap, samhällsvetenskap och humaniora samt universiteten som sociala institutioner (ibid:288). Motståndet menar Paternotte och Verloo (2020:295) kommer ofta från individer utanför akademien, exempelvis mediaprofiler, offentliga intellektuella eller politiker. Det är dock inte bara religiösa eller extremhögern som riktar kritik mot universiteten utan även från andra håll hörs ett försvar av positivismen mot poststrukturalism. Paternotte och Verloo (2020:296) identifierar fem olika ramar av kritik som

består av "akademiker som elit", "frånvaro av yttrandefrihet för högern", "identitetspolitik", "kulturmarxismen" och "akademiker är lata". Jag kommer beskriva "frånvaron av yttrandefrihet för högern", "identitetspolitik" och "kulturmarxismen" närmare eftersom kritiken som framförs i *Genusdoktrinen* följer liknande spår.

I det första temat "frånvaron av yttrandefrihet för högern" menar kritiker att vissa sanningar inte längre får sägas eftersom universiteten underkastats en ny tanke-och språkpolis. Ofta insisterar dessa kritiska röster på att begränsningar av yttrandefriheten genererar en obalans mellan olika diskurser inom akademien (Paternotte & Verloo 2020:296). Kritiken om yttrandefrihet kombineras ofta med det andra temat gällande "identitetspolitik" som bygger på påståenden att universiteten böjer sig för olika sorters minoriteter, som enligt kritikerna beskrivs som "klagomålsstudier". De menar att vetenskapen äventyras eftersom dessa forskningsområden missbrukar namnet vetenskap för att sträva efter politiska mål och anklagas därför för att vara ideologiska. Den tredje temat är den "kulturmarxistiska" där kritiker menar att vänstern dominerar universiteten vilket lett till en fientlig miljö för konservativa (ibid). Forskningen är relevant för uppsatsen eftersom hotet mot den akademiska friheten är ett av *Genusdoktrinen*s bärande argument.

5.3 Sverige

Kapitelförfattarna Möser och Reimers (2022) har i antologin *Paradoxical Right-Wing Sexual Politics in Europe* jämfört sexualpolitiken i Sverige och Frankrike. Sverige och Frankrike gör enligt författarna anspråk på att vara sekulära stater där religionen är konstitutionellt åtskild från det politiska styret (Möser & Reimers 2022:88). Sekularism i ett svenskt sammanhang innebär att individens personliga tro är en privat angelägenhet utförd i privata rum samt en separation av kyrka och stat (ibid:94). Jämställdhet görs ofta till en betydelsefull del av den svenska identiteten och begreppet används ofta synonymt med feminism (ibid:92). Sveriges anspråk som feministisk nation grundar sig främst på den höga andel mätbar jämställdhet som finns i Sverige genom exempelvis, kvinnor på arbetsmarknaden, lagstiftning och representation i politiken (ibid). Trots självuppfattningen som sekulär, modern och tolerant beskriver författarna att det skett en ökad normalisering av anti-genusdebatter i Sverige (ibid:91). Ökningen beror enligt författarna på högernationalism och nyliberalism kopplat till det nationalkonservativa högerpartiet Sverigedemokraternas stärkta position i svensk politik (ibid:91). Möser och Reimers (2022:95,97) menar, att samma eller närstående aktörer som

uttrycker oro för genusteori och jämställdhetsintegrering ofta även motsätter sig migranter med motivet att ”svenska värden” definierade som jämställdhet, kvinnors frihet och hbtq-rättigheter är i fara. Ett nytt fönster har öppnats i Sverige för förnyad kritik av tolerans, genusvetenskap och sexuella rättigheter som inte grundar sig i religion och traditionella värderingar utan som istället bygger på självbilden av att vara modern och tolerant och i behov av att försvara sig mot ”de andra” (ibid:95). Möser och Reimers (2022:254) menar att attackerna mot feminister, homosexuella, queers, transpersoner och migranter är en del av framställningen av en fiendebild. Den dubbla retoriken är inte entydigt ett svar på feminismens framsteg utan även en del i skapandet av rädsla (ibid).

Skapandet av rädsla är den slutsats Lena Martinsson (2020) kommer fram till i sin granskning av Arpi’s artikelserie i Svenska Dagbladet. Martinsson (2020:295) skriver att det är kopplingen till ideologi, alltså idén om hur ett samhälle bör organiseras (Hall 1997:39), och framställandet av genusvetenskapen som en religion eller ”överkyrka” som framställer genusvetenskapen som hotfull. Formuleringarna i artikelserien beskriver genusvetenskap som såväl icke-vetenskaplig som något som innehar en gudaliknande kontroll vilket hotar svenska värderingar och den akademiska friheten (ibid).

I Sverige har ingen direkt forskning gjorts på huruvida det finns en organiserad anti-genusrörelse. Anna Lindeborgs masteruppsats från 2013 får därför fungera som en viktig källa. Lindeborg (2013:77) undersöker ett fåtal bloggar som kritiserar feminismen och kommer till slutsatsen att bloggarna ger uttryck för en positivistisk syn på vetenskap, att genusvetenskap är ideologiskt och att ”det har gått för långt” (ibid). Ytterligare menar Lindeborgs (2013:77) att bloggarna inte lett till någon form av mobilisering eller gett politiskt inflytande men att det däremot råder en diskurs som motsätter sig feminism och genusvetenskap.

Tidigare forskning om anti-genusrörelser fokuserar framför allt på andra länder i Europa och har genererat en klarare bild av debatten, aktörer samt ursprung (Kuhar & Paternotte 2017). Den tidigare forskningen som finns är inte ett fokusområde för uppsatsen utan agerar främst som en kontextualiserade ram. Forskningen som gjorts i svensk kontext fokuserar mer på sekularisering och Sverigedemokraterna. Däremot har ingen forskning gjorts som jämfört den retorik och argumentation som förs i Sverige jämfört med Europa. Mitt bidrag till forskningsfältet är att fylla den kunskapslucka som finns gällande analys av retorik och språkbruk samt undersöka om retoriken överensstämmer med det diskursiva sammanhanget i Europa med fokus på språket i *Genusdoktrinen*.

6 Teoretiskt ramverk

Inledningsvis kommer jag beskriva uppsatsens epistemologiska ansats - poststrukturalismen, och varför den passar min uppsats. Därefter kommer uppsatsens teoretiska ramverk som består av teori om känslor och politik samt rädsla och retorik presenteras. Ramverket möjliggör att analysera språket i *Genusdoktrinen* och hur ordval och retorik påverkar bilden av genusvetenskapen.

6.1 Feministisk poststrukturalism

Uppsatsen placeras inom en feministisk poststrukturalistisk teoribildning eftersom jag undersöker språkets roll i *Genusdoktrinen*. Poststrukturalism är en vetenskapsteoretisk tradition som menar att världen inte enbart blir begriplig - utan fylls med mening - genom språket och normer (Carbin & Jansson 2017:45). Med det synsättet blir språk, och andra handlingar, en del i konstruerandet av hur vi uppfattar världen och vad som anses som sant (Leavy & Harris 2019:56,65). Poststrukturalismen menar att kunskap är föränderlig och flexibel och är intresserad av fler perspektiv. Den avvisar en stabil essentialistiska sanning (Leavy & Harris 2019:61). Enligt feministisk poststrukturalism ska kunskap förstås utifrån att den inte är neutral utan alltid skapas inom en viss diskurs. Vetenskapen blir därmed upptäckande och orienterad mot nyskapande och såväl historiskt som socialt föränderlig (Jagger 2014:343). Feministisk poststrukturalism undersöker hur dikotomier ställs mot varandra och menar att genom analys av bland annat texter är det möjligt att beskriva hur maktförhållanden konstrueras där ena sidan tillskrivs normalitet och rationalitet och den andra markeras som irrationell (Gannon & Davies 2005:312). Min feministiska poststrukturalistiska ingång innebär att jag genom kritisk diskursanalys kan fördjupa förståelsen för vilka sanningar författarna till *Genusdoktrinen* skapar. I enlighet med feministisk poststrukturalism är språket det centrala i min analys, vilket innebär att jag riktar fokus mot vilka ordval och argument författarna använder i *Genusdoktrinen*.

6.2 Känslors kulturpolitik

För att undersöka hur *Genusdoktrinen*s språkbruk konstruerar genusvetenskap använder jag mig av Ahmeds (2004) teori om relationen mellan känslor, språk och kroppar för att analysera hur känslor formar individer. Analysen grundar sig i en närläsning av texter som cirkulerar i den publika domänen där Ahmed (2004:12-13) genom att fokusera på texters användande av metaforer och stilfigurer undersöker texternas emotionalitet. Ahmed (2004:62,67) menar att subjekt är socialt och emotionellt konstruerade och att känslor är kulturella metoder som ger kroppar olika värden. Kulturpolitiken av känslor skapar via språket ”den andre” eftersom subjektet tillskrivs ett känslomässigt värde av att vara skrämmande (ibid).

“Through fear not only is the very border between self and other affected, but the relationship between the objects that are feared [...] is shaped by histories that “stick”, making some objects more than others seem fearsome” (Ahmed 2004:67).

Ahmed (2004:63) menar att upprepning av ord, eller tecken, framkallar en känslomässig reaktion som växer vid upprepning. Rädslans språk verkar för att skapa en distinktion mellan den ”hotade” och den som hotar genom en intensifiering av hotet. Inom politiken används ofta krisberättelser för att rättfärdiga en återgång till traditionella värderingar som upplevs vara hotade (ibid:76). Att utropa en kris är enligt Ahmed (2004:77) att producera en moralisk och politisk motivering för att upprätthålla eller återupprätta ”vad som är” (taget för givet eller givet). Krisberättelserna är sällan påhittade utan bygger ofta på argument om verkliga händelser, fakta eller siffror, men där fakta framställs på ett visst sätt som rättfärdigar krisen och motståndet mot det (ibid).

6.2.1 Klubbighet

Återkommande i Ahmeds (2004:90) analys är användningen av *klubbighet* och *klubbiga ord*. Metaforiskt är klubbighet en yta som samlar på sig emotionella värden, vilket exemplifieras genom metaforen av fingrar som rör vid våt färg och blir klubbiga. Ytor, eller kroppar, blir klubbiga som en effekt av att de stöter emot andra klubbiga saker. Ord blir klubbiga genom upprepning, om ett ord används på ett visst sätt, om och om igen, blir förståelsen inneboende (ibid:91). Denna användning av klubbiga ord fungerar som en form av makt (ibid:195). Ahmed exemplifierar detta via en händelse i Storbritannien där olika högerpopulistiska

politiker talat om asylsökande och använt ord som träsk och flodvåg. Detta skapade en känsla av att Storbritannien översvämmas av asylsökande (Ahmed 2004:46). Jag använder mig av begreppet klibbighet och klibbiga ord för att analysera vilka känslor som författarna vill befästa i *Genusdoktrinen* gentemot genusvetenskap.

6.3 Rädslans politik

För att undersöka *Genusdoktrinen*s retorik använder jag mig av Wodaks (2015) teori om rädslans politik. Wodak (2015:3) menar att den ökade högerpopulistiska närvaron på den politiska arenan bygger på deras ambivalenta retorik som, beroende på sammanhang och målgrupp, varieras i syfte att konstruera rädslor och framställa en syndabock. Enligt Wodak (2015:11) sätter högerpopulistiska partier agendan för mediedebatter via språket vilket skapar och legitimerar rädsla. Wodak (2015:4) identifierar att högerpopulistisk retorik ofta innehåller en omkastning av offer-gärningspersonsrollerna, utpekande av en syndabock och skapandet av konspirationsteorier och kallar strategin *Rädslans politik*. Det är inte ovanligt att anti-genusmotståndare och högerpolitiska kampanjer använder liknande diskursiva strategier (Kuhar och Paternotte 2017:14). Syftet är att ingjuta rädsla för såväl verkliga faror som påhittade genom att peka ut minoriteter eller sociala grupper som syndabockar (ibid:14-15). Utöver rädslans politik har Wodak utvecklat teorin *Arrogans av okunskap* som är tänkt att attrahera en känsla av sunt förnuft. Sunt förnuft är enligt teorin en reaktion på rädsla vilket initialt kommer från skapandet av en syndabock. Genom utpekande av en syndabock förflyttas en social grupp från offer-position till att bli gärningsperson. Det tillåter högerpopulistiska partier att skapa rädsla samt skapa en klyfta mellan ”folket”, hotet och eliten samtidigt som de framhåller sig själv som det verkliga offret (ibid).

6.4 Sammanfattning

Jag väljer att använda båda teorierna eftersom de bidrar till att förklara språkets betydelse i skapandet av en fiendebild och känslor. Den feministiska poststrukturalistiska ingången ger mig en teoretisk bas, vilket öppnar för språkanalys och en möjlighet att studera författarnas anspråk på sanningsskapande genom att granska hur de ställer genusvetenskap mot naturvetenskap. Wodaks (2015) teori möjliggör analys av hur författarna till *Genusdoktrinen* pekar ut genusvetenskap och sekretariatet som syndabockar via klibbiga ord. Vidare

analyseras hur rollen offer-gärningsperson kastas om genom de argument författarna använder för att underminera genusvetenskap. Wodaks (2015) teori skriver in sig i en poststrukturalistisk tradition, något som Ahmed (2004) inte gör. Jag har valt att använda mig av Ahmed (2004), trots att hennes arbete ingår i en fenomenologisk tradition, eftersom jag vill undersöka hur den retorik som används tillskriver genusvetenskapen ett känslomässigt värde.

7 Material

Materialet som analyseras är boken *Genusdoktrinen* utgiven år 2020. Författare är Ivar Arpi, krönikör vid *Svenska Dagbladet Kultur* och Anna-Karin Wyndhamn filosofie doktor verksam vid Göteborgs universitet samt tidigare samordnare för jämställdhetsintegrering vid Nationella sekretariatet för genusforskning [Sekretariatet]. Det har tidigare förekommit kritiska debatter i Sverige gällande genusvetenskap och boken har inte argument som är unika. Att *Genusdoktrinen* valdes som material bygger på att boken var den första omfattande boken som förhåller sig kritisk till genusvetenskap i Sverige. Begränsningen till *Genusdoktrinen* grundas på att Arpi är en av de mest framstående debattörerna i ämnet samt att bokens andra författare, Wyndham, med sin bakgrund vid Sekretariatet, ger bredd i kritiken. Eftersom materialet är begränsat till *Genusdoktrinen* kommer inga anspråk på att analysen företräder hela den svenska anti-genusdiskursen att göras. Vad som analyseras är hur genusvetenskapen beskrivs, vilka diskurser som går att finna i boken och hur de relaterar till liknande anti-genusrörelser i Europa.

7.1 Boken *Genusdoktrinen*

Genusdoktrinen är en 317 sidor lång bok med avslutande noter och litteraturlista som genom en rad intervjuer med främst forskare och lärare inom olika svenska universitet vill leda i bevis att genusvetare via regeringens beslut om jämställdhetsintegrering från år 2016 tagit över Sveriges universitet och högskolor. I boken beskrivs jämställdhetsintegreringen vara det främsta verktyget för att tvinga på lärosäten genusperspektiv under ledning av Sekretariatet. Författarnas tes är att jämställdhetsintegrering och tvång på genusperspektiv snedvrider kunskap, men även påverkar vem som anställs och vem som tilldelas forskningsmedel. I boken skriver Arpi och Wyndhamn att genusvetare förnekar biologin, inte besvarar kritik och namnger personer från såväl Sekretariatet som genusforskare vid olika universitet.

Sekretariatet beskrivs i praktiken vara kopplat till det politiska partiet Feministiskt initiativ, snarare än en opartisk myndighet. Författarna beskriver naturvetenskapen och hur, enligt deras mening, krav på genusvetenskap försämrar forskningskvalitén. De skriver om kvotering av kvinnliga professorer vid specifika tekniska universitet, som Chalmers och KTH, och ifrågasätter såväl samhällsvetenskapliga teorier som genusvetenskapliga. Utöver det följer Wyndhamns anteckningar från hennes tid vid Sekretariatet som en röd tråd genom boken. Slutsatsen är att jämställdhetsintegrering inte handlar om att reflektera över olika aspekter av jämställdhet, utan är ett verktyg för politisk aktivism.

Efter att boken släpptes har ett flertal repliker publicerats. Bland annat av Ebba Witt-Brattström (2020), litteraturvetare och professor i nordisk litteratur vid Helsingfors universitet, som menar att Arpi och Wyndhamn lyfter relevanta frågor men att det tappas bort i anekdotisk bevisning. Witt-Brattström (2020) menar att Arpi och Wyndhamn blandar ihop jämställdhetspolitik med genusvetenskap och understryker att universitet och högskolor, liksom samtliga arbetsplatser, arbetar med jämställdhetsarbete. I en recension kallar Sven Engström (2020), professor emeritus i farmaceutisk teknologi vid Chalmers tekniska högskola boken för en pajkastning mot kollegor. Engström (2020) avvisar Arpi och Wyndhamns påståenden om kvotering vid de tekniska högskolorna samt kritiserar deras källor samt hur källorna felciteras.

Bokens ursprung är en artikelserie påbörjad i november år 2017 som Arpi skrev för Svenska Dagbladet. Arpi (2017a) beskriver artikelserien som en del i hans granskning av hur genusvetenskapen blivit en överkyrka på svenska universitet. I de olika delarna av artikelserien beskrivs jämställdhetsintegrering, genusvetenskap samt Sekretariatet som olika uttryck för den genusedoktrin Arpi (2017a,b,c) anser hotar den akademiska friheten. Även artikelserien bestreds i ett officiellt uttalande från Ann-Katrin Bäcklund, dekan vid Samhällsvetenskapliga fakulteten, och Jakob Gustavsson, studierektor vid Statsvetenskapliga institutionen vid Lunds universitet (2017). Bäcklund och Gustavsson (2017) bestrider Arpi's beskrivning av händelsen med lektor och statsvetaren Erik Ringmar, som handlar om att Ringmar fick ändra sin litteraturlista eftersom den inte uppnådde de inkluderingskrav som statsvetenskapliga institutionens bestämmelser gör gällande. Bäcklund och Gustavsson (2017) dementerar att ändringen hade med krav på genusvetenskaplig litteratur att göra och skriver att ändringen grundas i den statsvetenskapliga institutionens riktlinjer gällande att texter skrivna av kvinnor respektive män ska ligga i spannet 60-40. Det är inte ett definitivt krav, men avvikelser från riktlinjen ska kunna motiveras (ibid). Trots att uppgifterna kring Erik Ringmar besvarades togs händelsen upp i *Genusedoktrinen* utan att revideras. I kommande avsnitt presenteras uppsatsens metod, motivering av metodval samt min läsning av materialet.

8 Metod

Eftersom materialet består av text och jag vill undersöka hur *Genusdoktrinen* knyter an till andra diskurser i Europa har jag valt att inspireras av Norman Faircloughs kritiska diskursanalys. Nedan redovisas Faircloughs tredimensionella modell och hur den tillämpats i min analys. Slutligen presenteras min läsning av materialet och hur den systematiseras efter fem olika teman.

8.1 Kritisk diskursanalys

För att genomföra en diskursanalys är det väsentligt att definiera begreppet diskurs. Ordet rymmer ofta en förståelse av att språket är strukturerat efter olika mönster som beroende på sin kontext ordnar våra utsagor (Jørgensen & Phillips 2000:7). I en bred definition kan begreppet tolkas som ett sätt att tala och förstå världen på som formas av individens kontext. En diskursanalys är således ett sätt att analysera dessa bestämda sätt att tala (ibid).

Jag har inspirerats av Norman Faircloughs kritiska diskursanalys för att analysera vad som uttrycks i boken, explicit som implicit. Valet av metod gjordes för att Faircloughs kritiska diskursanalys fokuserar på text, och texters språkbruk, med syftet att belysa hur språket spelar roll i samhällets konstruktion (Svensson 2019:54). Fairclough menar att det är i språkbruket som ideologi - föreställningar och kunskap som bidrar till vidmakthållande av makt - som dominansrelationer kommer till uttryck (Svensson 2019:55). Genom språket blir dessa ideologiska föreställningarna normaliserade (ibid). Eftersom uppsatsens material består av text och jag vill undersöka hur boken knyter an till andra diskurser är en kritisk diskursanalys en passande metod.

8.1.1 Den kritiska diskursanalysens steg

I analysen agerar Faircloughs tredimensionella modell en analytisk ram. Analysmodellen är uppdelad i tre dimensioner; en textuell, en diskursiv samt social praktik och är utformad för att användas vid empirisk forskning av kommunikation och samhälle (Jørgensen & Phillips 2000:74).

1) Den textuella dimensionen

Steg ett koncentrerar sig på textens formella drag (Jørgensen & Phillips 2000:75). Fairclough presenterar olika sorters analytiska redskap för analysen av texter, såsom grammatik, ordval, metaforer och etos som betyder hur identiteter konstrueras genom språket (ibid:87). Vid läsningen av boken valde jag att närläsa texten för att analysera ordval, etos och metaforer. Detta för att med Ahmeds (2004) teori om känslors kulturpolitik och begreppet klibbighet analysera hur ordval och argument sammanfogas med genusvetenskap.

2) Den diskursiva dimensionen

Steg två i analysen har två olika tillvägagångssätt. En är att studera i vilken kontext en text skapats, hur den spridits och sedermera konsumerats (Svensson 2019:56). Det andra är att analysera hur texten hänger ihop med andra texter (*intertextualitet*) och diskurser (*interdiskursivitet*). Det innebär att undersöka om textens språkbruk består av terminologi hämtat från andra texter och diskurser (ibid). I analysen förhåller jag mig till det andra tillvägagångssättet. Hela eller delar av citat från boken har använts för att undersöka om bokens språkbruk inspirerats av tidigare debatter och om det knyter an till tidigare forskning. Vid citat av intervjupersoner i boken har jag valt att inte nämna intervjupersonens namn på grund av etiska överväganden. Namn är inte relevant för analysen eftersom studien fokuserar på författarnas språk vilket involverar vad för citat och språk de valt att inkludera och vilket sanningskapande de valda citaten bidrar till.

3) Den sociala dimensionen (social praktik)

Steg tre innebär att placera texten och de diskursiva praktikerna i förhållande till ett bredare socialt sammanhang, exempelvis ideologiska strömningar (Svensson 2019:56). I uppsatsen innebär det att jämföra *Genusdoktrinens* argument med diskurser som cirkulerar i övriga Europa. Social praktik i bredare mening innehåller både diskursiva och icke-diskursiva element och en kritisk diskursanalys är därför ensamt inte ett tillräckligt analysverktyg, utan bör kompletteras med ytterligare teorier (Jørgensen & Phillips 2000:75). Analysen kompletteras därför med Ahmeds (2004) kulturpolitik av känslor samt Wodaks (2015) teori om rädslans politik.

8.3 Min närläsning

Läsningen av materialet har skett i olika steg. Vid en första läsning användes indexflikar och markeringspennor för att övergripande märka ut ord, olika argument och citat. Efter den inledande, mer övergripande, läsningen gick jag igenom boken igen och fokuserade denna gång specifikt på ordval. Jag systematiserade språket i boken efter fem teman som identifierats vid den första läsningen, *ovetenskap*, *konspiration/dold agenda*, *förtryck*, *ideologi* och *religion*. Vid närläsningen av *Genusdoktrinen* plockades 200 ord ut som kategoriserades efter teman och som sammanstälts i Bilaga 1 tillsammans med tillhörande sidhänvisningar. Orden analyseras i uppsatsens analysdel tillsammans med utvalda citat. Utöver de teman som definieras nedan har främst militära uttryck som *slagfält*, *minerad mark* eller *eldunderstöd* noterats för att ge en bild av det anslag texten har. I tredje läsningen gick jag tillbaka till de indexflikar och markeringar som gjordes vid första läsningen. Under denna läsning använde jag mig av uppsatsens teoretiska ramverk och tidigare forskning för att undersöka likheter och skillnader. I flera fall överlappar citaten de gränsdragningar som gjorts men för förståelsens skull har de presenterats under det primära temat. De teman som framkom i materialet definieras nedan:

Förtryck

Ord, liknelser eller textuellt sammanhang där genusvetenskapen påstås skrämja och förtrycka andra för att kunna genomföra sin agenda.

Ideologi

Ord, liknelser eller textuellt sammanhang där genusvetenskapen påstås genomdriva sin agenda genom politiska beslut eller information om enskilda personers politiska engagemang som en del i att skapa ett narrativ.

Ovetenskap

Ord, liknelser eller textuellt sammanhang som ställer genusvetenskapen i motsats till naturvetenskap. Påståenden eller textuella sammanhang där genusvetenskapen påstås förneka fakta.

Religion

Ord, liknelser eller textuellt sammanhang där religiösa begrepp används för att beskriva genusvetenskapen som en kyrka/sekt som drivs av tro och inte vetande.

Konspiration/Dold agenda

Ord, liknelser eller textuellt sammanhang där genusvetenskapen påstås dölja sitt egentliga syfte.

Uppsatsens analysdel struktureras efter de teman som identifierades vid närläsningen tillsammans med begrepp och utvalda citat. *Genusdoktrinen*s beskrivning av genusvetenskap kan därför analyseras på en djupare nivå samt jämföras mot språkbruk och argumentation i andra europeiska anti-genuskampanjer.

8.4 Etik och reflexivitet

Eftersom uppsatsens material inte består av intervjuer eller behandlar personliga uppgifter behöver uppsatsen inte ta ställning till etiska problem i forskningsstudier såsom samtycke eller informationskrav (Eldén 2020:30,31). Däremot positionerar jag mig i ett genusvetenskapligt och feministiskt kunskapsfält. Därav ställs krav på mig som forskare att vara reflexiv till materialet eftersom *Genusdoktrinen* kritiserar det kunskapsfält jag själv studerar. Att vara reflexiv i sin forskning innebär att forskaren måste situera sin egen personliga, politiska, intellektuella och teoretiska själv genom forskningsprocessen (Leavy & Harris 2019:103). Reflexivitet agerar som en guide för feministisk forskning för att analysera hur makt påverkar forskningsprocessen och för forskaren att förstå sig själv i relation till studiens kontext (Leavy & Harris 2019:103,104). Som student inom genusvetenskap ingår jag själv i berättelsen om, och tolkningarna av, svensk genusforskning. Att analysera ett material som kritiserar det kunskapsfält och den sociala kontext jag själv befinner mig inom är därför en särskilt utmaning och något jag måste vara uppmärksam på inte påverkar min analys. Det är därför viktigt att jag under arbetet reflekterar över min position till materialet.

9 Resultat och Analys

Analysen av *Genusdoktrinen* utgår från den kritiska diskursanalysen och har delats upp i två olika delar. Det första analysdelen behandlar den textuella och diskursiva dimension tillsammans med uppsatsens teoretiska ramverk för att fördjupa förståelsen av *Genusdoktrinen*s ordval och argument samt undersöka kopplingar till tidigare forskning. Dispositionen av denna del struktureras utifrån de teman som definierats via min närläsning vilka är följande:

1. Förtryck
2. Ideologi
3. Ovetenskap
4. Religion
5. Konspiration/dold agenda

Den andra delen av analysen undersöker *Genusdoktrinen*s sociala dimension tillsammans med Wodaks teori (2015).

9.1 Den textuella och diskursiva dimensionen

I denna del av analysen besvaras uppsatsens två första frågeställningar; Vilka ord och uttryck används för att beskriva genusvetenskap i *Genusdoktrinen*? samt; Vilka likheter finns mellan *Genusdoktrinen*s språkbruk och övriga anti-genuskampanjer i Europa?

9.1.1 Förtryck

Det mest förekommande temat i textanalysen är förtryck. I boken framkommer temat på två sätt; det första är att genomgående lyfta in olika uttalanden från bokens intervjupersoner som uttrycker förtryck såsom i följande citat; “Det räcker inte med att du gör rätt, du måste tänka rätt också” (intervjuperson, Arpi & Wyndhamn 2020:277). Citatet är ett exempel på berättelser från forskare och lärare som Arpi och Wyndhamn menar är rädda för repressalier om de kritiserar eller ifrågasätter genusvetenskapen, eller ännu tydligare jämställdhetsintegreringen. Det andra är via det förtryckande ordvalen som används där

exempel på ord som förekommer är “rädda, tystas ner, häxprocess, totalitärt, repressalier, beordras, tankeförbud, sanktion och påbud”⁴. Men det är inte bara ordval som sticker ut, utan även avsnittsrubriker såsom “Tankeförbud i rättvisans namn” (Arpi & Wyndham 2020:41) och “Rätt perspektiv ger rätt prioritering” (ibid:81). Vid tolkning kan begreppet klibbighet användas för att förstå hur orden klibbar samman genusvetenskapen med en förtryckande doktrin. I Slovenien var upprepadet av olika negativa andrahandsbetydelser i samband med utpekandet av “Gender theory” som något farligt, det som ledde till att rörelsen fick fäste (Kuhar 2017:215). Genom att koppla samman genusvetenskap med ord som “Tankeförbud” och “sanktion” konstrueras inte bara bilden av genusvetenskap som en tvingande diskurs utan även att motstånd kommer leda till negativa konsekvenser. Vilka konsekvenser det röra sig om exemplifierar *Genusdoktrinen* via att lyfta in uttalanden från forskare som säger sig fått avslag på forskningsanslag för att rätt uppgifter, såsom genusperspektiv och intersektionalitet, inte funnits med. Tillsammans skapar Arpi och Wyndham ett genusvetenskapligt etos innehållande tvång och straff.

Författarna skriver att de mött många inom akademien som inte vågar kritisera de teser och perspektiv som, enligt dem, dominerar jämställdhetsintegreringen vid universiteten. Genom att lyfta fram vissa intervjupersoner som styrker tesen om genusvetenskapen som ett påtvingat krav framställs genusvetenskapen som driven av en förtryckande minoritet som tvingas på en tyst majoritet. Liknande diskurs går att finna i flera anti-genusrörelser i Europa. I såväl Italien, Polen, Kroatien, Slovenien och Tyskland har argumentet varit en viktig komponent i de respektive kampanjernas mobilisering. Påståendet stämmer även överens med temat “frånvaron av yttrandefrihet för högern” som Paternotte och Verloo (2020:296) identifierat där kritiker menar att den akademiska friheten hotas av en förtryckande tanke- och språkpolis. Arpi och Wyndhamns argumentation återfinns även i andra teman som Paternotte och Verloo (2020:295) identifierat, såsom att Arpi är en välkänd mediaprofil och Wyndham en offentlig akademiker som via *Genusdoktrinen* försöker lyfta fram ett försvar av positivismen. Däremot skiljer sig *Genusdoktrinen* genom att inte kritisera genusvetenskap lika explicit som de effekter avvikelser från jämställdhetsintegreringen får, vilket syns i följande citat;

⁴ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

“Att studera genus är fullt legitimt och kan vara fruktbart. Det är inte själva studieområdet som sådant som är värt att kritisera, utan genusdoktrinen särställning som en dogm man inte får ifrågasätta. Med denna oberörbara särställning följer också en intellektuell inavel”

(Arpi & Wyndhamn 2020:137-138).

Citatet kan delas i två delar som representerar två olika teman, förtryck och ovetenskap. I citatet klibbas genus och genusdoktrin samman till en enhet. Kritiken mot det genusvetenskapliga fältet döljs genom att hävda att genusstudier kan vara “*fruktbart*”. I och med att genusvetenskap är institutionaliserad i Sverige fungerar det inte att som i andra europeiska länder regelrätt säga att genusvetenskap som ämne ska avskaffas. Feminism och jämställdhetsarbete har som Möser och Reimers (2022:92) identifierat kommit att bli starkt förknippat med den svenska identiteten. Istället kompletteras citatet med ord som en “*oberörbara särställning*”, vilket signalerar en känsla av förtryck men som tillsammans med ordet *intellektuell inavel* skapar en känsla av *fördumning*⁵, vilket är ytterligare ett ord som förekommer i boken. Meningen skriver inte enbart fram genusvetenskapen som ett förtryckande ämne utan även som ovetenskapligt vilket underminerar genusvetenskapens legitimitet. Utöver det skapar citaten en ambivalens via att både beskriva genusvetenskapen som innehavande av en särställning inom svensk politik och inflytande samtidigt som det beskrivs som intellektuell inavel. Utöver ord som anspelar på förtryck klibbas genusvetenskap ihop med metaforer och referenser som anspelar på religion vilket kan bidra till att skapa en bild av genusvetenskap som såväl dogmatisk som ovetenskaplig. Tydligast görs det i följande citat där genusvetenskap klibbas ihop med kreationism, vilket innebär en fundamentalistisk tro på skapelseberättelsen som likställd med evolutionsteorin (Nationalencyklopedin, c).

“Medan de kristna kreationisterna är en försvinnande liten grupp i Sverige, är den genusvetenskapliga konstruktivismen snarare något som kan liknas vid en statsreligion. En statsfeminism som genom direktiv, lagar, certifieringar, jämställdhetsintegrering och påbud genomsyrar allt fler delar i samhället” (Arpi & Wyndhamn 2020:175).

⁵ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

Citatet har betydelse både för temat religion och förtryck. Anledningen till att citatet kategoriserats under temat förtryck är de att religiösa liknelserna kan tolkas som redskap för att beskriva genusvetenskapen som ett hot mot svenska värderingar. Liknande ordval går att se i debattinlägget skrivet av Inger Enkvist (2017) där genusvetenskap beskrivs som drivet av “en tro som kan liknas vid politisk eller religiös övertygelse”. Framförallt går här att se både en intertextuell och interdiskursiv koppling till Tyskland där liknande ord som kreationism används i debatten och där kärnan i den tyska anti-genus rörelsen refererar genusvetenskap till ideologi och något tvingande (Villa 2017:108). Ahmed (2004:63) menar att när olika ord upprepas vid flertal tillfällen, i olika sammanhang, av olika personer befasts associationen och blir en inneboende förståelse. Sammantaget konstruerar det gränsöverskridande gemensamma språkbruket i *Genusdoktrinen* som förekommer en känsla av rädsla och hot där universitet blir ett subjekt som förtrycks av den ideologiska genusvetenskapen under ett teologiskt paraply.

9.1.2 Ideologi

Återkommande i *Genusdoktrinen* är att de partipolitiska engagemang enskilda personer har skrivs ut. Förfarandet politiserar genusvetenskapen och klibbar fast det vid en vänsterpolitik vilket undergräver identiteten som samhällsvetenskapligt fält. Det positionerar genusvetenskap till något enbart för vänstermänniskor och alienerar de med en annan politisk åskådning. Det är inte enbart genusvetenskap som tillskrivs vänstersympatier. Studenter och företrädare för myndigheter, såsom Sekretariatet klibbas samman ideologiskt vilket görs tydligt i följande citat;

“[...] att den kritiska studenten med ett engagemang i Feministisk initiativ [...]”,
“Varav en är ledamot för Vänsterns studentförbund [...]”,
“[...] i synnerhet på vänsterkanten [...]”
“[...] sekretariatets politiska palett som bestående av endast tre färgklickar: rosa, röd och grön” (Arpi & Wyndhamn 2020:19,59,103)

Författarnas uppfattning om den bakomliggande ideologins vikt är genomgående i boken och återkommer i varje kapitel. Läsaren förflyttas från ett argumentet till ett annat för att exemplifiera hur genusvetenskap och jämställdhetsintegrering “*drabbar*”⁶ olika personer

⁶ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

inom akademien. Utöver förtryck är den ideologiska sammankopplingen det främsta argumentet för varför fältet och jämställdhetsintegreringen är ett hot mot svenska universitet.

Enligt Ahmed (2004:76) används krisberättelser ofta inom politik för att rättfärdiga en ”återgång” till de traditionella värderingar som beskrivs vara hotade. Något som i andra Europeiska länder, och i *Genusdoktrinen*, är försvaret av den positivistiska kunskapstraditionen mot den poststrukturalistiska genusvetenskapen. Däremot beskrivs genusvetenskap inte enbart vara ett hot mot den akademiska friheten utan även mot samhället i sin helhet vilket exemplifieras i följande citat “En sak är säker: det som nu sker på universiteten stannar inte där. Hela samhället påverkas” (Arpi & Wyndhamn 2020:313). Citatet illustrerar hur Arpi och Wyndhamn bidrar till att konstruera krisberättelsen om genusvetenskap som ideologi. Att göra denna sammankoppling skapar inte bara bilden av att genusvetenskap styra över universiteten utan får även läsaren att tro genusvetenskapen vill ta över hela samhället. Både i *Genusdoktrinen* och de analyser av anti-genusrörelser i andra europeiska kontexter mynnar genusvetenskapens framväxt i förlängningen ut till att vara ett hot mot samhället som helhet. Vilket utöver Italien även syns i Polen där genusvetenskapen sägs hota polska värderingar och jämförs med totalitära ideologier såsom nazism (Graff & Koroluzuk 2017:189). Den tyska, österrikiska och italienska diskursen följer liknande banor. I Italien är kombinationen av argumentation att genus är ovetenskapligt tillsammans med apokalyptiska berättelser en strategi tänkt att öka moralpaniken mot ämnet (Garbagnoli 2017:161). I Österrike anklagas “genusideologin” för att vara ett existentiellt hot (Mayer & Sauer 2017:36). Arpi och Wyndhamn beskriver inte genusvetenskapen som ett hot mot mänskligheten men däremot förekommer liknande sorts intensifiering av hot som Ahmed (2004:72) menar att rädlans språk använder för att skapa en distinktion mellan den hotade och den som hotar. Det syns tydligt i följande citat som innehåller militära ordval med en apokalyptisk underton som konstruerar bilden av jämställdhetsintegreringen som ett hot mot samhället.

”Att kvinnor blir fler i maktpositioner är bara ett första steg. Ska vi uppnå sann jämställdhet krävs en nedmontering av samhället som det är. Att vara för numerär jämställdhet är bara ett steg på vägen. Som en stege man slänger bort när man nått sin kommandohöjd. Makt behövs, men makt är inte nog. Makten måste krossa det existerande. Och som en fågel Fenix ska den nya ordningen resa sig ur mansaskan” (Arpi & Wyndhamn 2020:307)

Citatet visar ett skapande av en krisberättelse vilket enligt Ahmed (2004:77) bidrar till att skapa moralisk och politisk motivering för att upprätthålla ”vad som är” (taget för givet eller givet). Vid flera tillfällen klibbas aggressiva ord fast vid genusvetenskapen. Ord som förekommer är “*radikal, falang, diktat, politiska beställningar, pamflett, politiska aktivismen, ideologisk slagsida, sympatier åt vänster, genusideologiska komplexet, apell*”⁷ och “*feminazism*”⁸. Sammanblandningen och beskrivningen med klibbiga ord gör att det är svårt att urskilja om det enskilt är jämställdhetsintegreringen som är hotet eller hela det genusvetenskapliga fältet. Liknande strategi framgår även från händelseförloppet i Slovenien där upprepning av ord med tveksam betydelse lett till en ambivalens kopplat till såväl ordet genusvetenskap som ämnet i sig. Metoden bygger på den katolska kyrkans strategi att förändra föreställningar och innebörden av genusvetenskap och feminism för att förvirra (Kuhar & Paternotte 2017:10). Trots att Arpi och Wyndhamn inte beskriver genusvetenskapen som likställd med nazism syns en intertextuell likhet med Polen där genusvetenskap beskrivs som totalitärt och referenser till nazism används. Bilden av genusvetenskap som ideologi cementeras ytterligare via utpekande av vilka Arpi och Wyndhamn menar är eliten, vilket görs i citatet nedan.

“Genom sekretariatets återkopplingar, både till forskningsråd och universitet, fördes radikala genusvetenskapliga perspektiv in i planerna för jämställdhetsintegrering” (Arpi & Wyndhamn 2020:277-278)

Citatet exemplifierar hur författarna positionerar genusvetenskap som en totalitär ideologi driven av en grupp illvilliga eliter. Via beskrivningen uppnår Arpi och Wyndhamn två saker: genusvetenskap framställs som ofrånkomligt politisk, vilket avskriver de genusvetenskapliga teoriernas vetenskapliga legitimitet. Utöver det pekas genusvetenskapen ut som en syndabock som hotar den akademiska friheten, och i förlängningen hela samhället. Arpi och Wyndhamn avslutar *Genusdoktrinen* med en hänvisning till Leninismen genom Bolsjevismens slogan “*kto kovo*”⁹. På så sätt avslutas hela boken genom att koppla samman genusvetenskap med en totalitär ideologi.

⁷ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

⁸ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

⁹ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

9.1.3 Ovetenskap

Att underkänna ett vetenskapligt område görs bäst genom att påstå att det är ovetenskapligt. Genomgående i *Genusdoktrinen* ställs inkompatibla saker mot varandra. Samhällsvetenskaper som i grunden är kvalitativ vetenskap avfärdas som ovetenskaplig och ställs mot en snäv bild av naturvetenskap är en positivistisk vetenskapsgren. Interdiskursiviteten blir tydlig eftersom argumentationen återkommer i Italien, Belgien och Tyskland där den positivistiska traditionen används som en motvikt mot beskrivningen av genusvetenskap som ideologisk och irrationell. *Genusdoktrinen*s kapitel "*Kejsarens nya ideologi*" inleds med orden "*Hittar dom bara på?*" (Arpi & Wyndhamn 2020:139) och innehåller exempel på genusvetenskaplig forskning som framställs parodiskt i hela kapitlet. Här presenteras även forskning som varit påhittad i syfte att förlöjliga, där Arpi och Wyndhamn väljer att återge citat från en tidskrift som bedrivit bluff-forskning;

[...] han visade att stora delar av vänstern lämnat upplysningens tro på rationalitet bakom sig. Tidigare var vänstern den fränaste kritikern av obskurantism, nu ägnar man sig helhjärtat åt det själva" (Arpi & Wyndhamn 2020:145).

I citatet kombineras återigen vänsterargument som en grund för att avfärda genusvetenskaplig forskning i likhet med Paternotte och Verloos (2020:296) tema "Kulturmarxistiska" där kritiker påstår att vänstern dominerar universiteten. Även i *Genusdoktrinen* förekommer ord som "*Nymarxistisk, postmarxister*"¹⁰ och "*marxismen*"¹¹ och feminismen beskrivs som ett direkt arv av marxismen, men med undantaget att klass bytts ut mot kön. I kapitlet "*Kejsarens nya ideologi*" (Arpi & Wyndhamn 2020:139) avskriver författarna inte enbart genusvetenskapen utan drar samhällsvetenskapliga teorier generellt över en kam av ovetenskap. Samhällsvetenskapliga teorier om poststrukturalism kombineras med implementeringar och förlöjligas tillsammans med citat från intervjupersoner som agerar vittnen på att jämställdhetsintegrering är onödigt, vilket följande citat exemplifierar;

¹⁰ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

¹¹ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

”Det är en anti-intellektuell ingång i allt det här. Där man inte riktigt litar på att forskningen kan fånga världen och dess komplexitet. I stället (sic) anser man att det behövs en statlig påbjuden inriktning för att komma fram till rätt slutsatser och skapa rätt funktion i samhället.” (Intervjuperson, Arpi & Wyndhamn 2020:277)

Citatet klibbar fast uppfattningen om en politisk styrd vetenskap oförmögen att beskriva en komplicerad verklighet. Den politiska styrningen relaterar till rasbiologi som det även refereras till, en referens som förstärks av ordval som *“feminazism”*¹². Kombinationen blir skapandet av ett direkt hot samtidigt som trovärdigheten undergrävs och förlöjligas. I min första läsning, innan teman slutligt definierats, kategoriserades vissa ord och citat som “Nedlåtande”. Kategorin har sedan för läsbarhetens skull integrerats i övriga teman. Generellt sett är tonen nedlåtande avseende genusvetenskapens vetenskapliga värde. Det exemplifieras bäst genom följande ord *“agendastyrt, bitterhetsdriven, selekterad data, fördummande, flyr kritik, hittar dom bara på?”*¹³ Boken framhåller att företrädare för disciplinen inte ställt upp på intervjuer eller besvarat propåer om kritiska frågor vilket ytterligare klibbar fast författarnas argument om bristen på vetenskaplig öppenhet och kapacitet att bemöta falsifiering, vilket citatet nedan visar på.

“Problemet med genusforskning är alltså dubbelt: man har både avskärmat sig från omvärlden som ständigt hotar med nya rön om att kön inte uteslutande är en social konstruktion, samtidigt som man förlänats en särställning som rådgivare till den politiska makten”. (Arpi & Wyndhamn 2020:138)

I citatet kombineras återigen flera olika teman. Genusvetenskapen avfärdas och misstänkliggörs genom argument om att man inte bemöter kritik, förhåller sig fri från politisk styrning och responderar till andra vetenskapliga framsteg trots att ämnet vill framställa sig själv som tvärvetenskapligt. Liknande resonemang, främst påståendet att genusvetenskapen förnekar biologi, förs bland annat i Slovenien, Tyskland och Belgien. Det *Genusdoktrinen* försöker klibba fast vid genusvetenskapen är att fältet som sådant inte är kvalificerat vilket görs på två samverkande sätt. Det första är att teorierna framställs som orimliga, som tydligast går att se i kapitlet ”Kejsarens nya ideologi” (Arpi & Wyndhamn 2020:139-158). Det andra är

¹² Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

¹³ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

att beskriva genusvetenskapen som frånvänd biologin. Detta argument framhålls främst med referenser till forskning om könsskillnader och evolutionspsykologi, vilket beskrivs i kapitlet ”Evolutionen av könsskillnader (Arpi & Wyndhamn 2020:159-206). I Belgien, där det inte finns en tydlig organiserad rörelse men däremot en stark kampanj, är positivismen och evolutionspsykologin ett starkt argument mot genusvetenskap och poststrukturalism (Bracke, Dupont & Paternotte 2017:54). Som redogjorts för tidigare, går det inte i Sverige att regelrätt avfärda genusvetenskap som ämne. Däremot är det en likhet mellan Belgiens argumentation och den som återfinns i *Genusdoktrinen* eftersom båda riktar in sig på kunskapsproduktionen. Att kapitlen “Kejsarens nya stil” och “Evolutionen av könsskillnader” följer direkt efter varandra i boken tolkar jag som en strategi för att förminska och fördumma följt av ”det sunda förnuftet”. Det sunda förnuftet blir i denna framställning den positivistiska vetenskapen. Att klassificera det som går att ta på och mäta som sunt förnuft (vatten kokar vid 100 grader) underkänner genusvetenskapen som inte är mätbart på det sättet som Arpi och Wyndhamns kunskapssyn förespråkar. De olika sätten att beskriva genusvetenskap ställs mot naturvetenskap och konstruerar en känsla av opålitlighet som underminerar genusvetenskaplig forskning. Motsatsvis beskrivs naturvetenskapen som evidensbaserad, logisk och med positiva ordalag som klibbas till den positivistiska metoden. Tillsammans med ordvalen i boken skapas den identitet som tillskrivs genusvetenskapen. Genom att i *Genusdoktrinen* kontrastera naturvetenskap mot genusvetenskap, vars centrala ståndpunkt är situerad kunskap – det vill säga beroende av forskarens subjektivitet - tillskrivs genusvetenskapen ett värde av att vara ideologiskt och ovetenskapligt. Utöver det, tillskrivs genusvetenskapen ett känslomässigt värde av att vara ett hot mot den akademiska friheten.

9.1.4 Religion

Inledningsvis var det en överraskning att temat religion fanns i en bok om genusvetenskap, samtidigt som det i relation till diskursen i Europa nu framstår som konsekvent. Temat Religion är närbesläktat temat Ovetenskap men har ett eget värde eftersom textanalysen av *Genusdoktrinen*s språk och metaforer visar på återkommande religiösa referenser. Metaforerna klibbar ihop genusvetenskapen med en religiös övertygelse som vi i det sekulariserade Sverige uppfattar som både skrämmande och främmande. Dessutom överensstämmer det inte med Sveriges separation av kyrka och stat. Att använda religiösa referenser tolkar jag som ett redskap för att konstruera bilden av genusvetenskap och

Sekretariatet som dogmatiska vilket syns i följande citat.

“När man verkar inom vetenskap måste man, så mycket man bara kan, våga ifrågasätta saker som är obehagliga. Just genustraditionen är ju ett sådant område, där jag tror alla utanför den här diskursen känner att detta får man inte ifrågasätta och om man ändå gör det är man ond per definition. Det är som om fältet vore heligt” (Intervjuperson, Arpi & Wyndhamn 2020:102).

Citatet är ett exempel på hur kopplingen mellan genusvetenskap och religion görs genomgående i boken. Fältet beskrivs ha heliga sanningar och vara ovillig att ta kritik. I Tyskland hörs liknande argumentation om att genusvetenskapen snarare är en ideologi eller religiös tro än vetenskap (Villa 2017:99). Under de senaste åren har dessa påståenden fått en plattform genom olika etablerade tidningar vilket liknar den möjlighet som Arpi (2017a,b,c) fått i Svenska Dagbladet innan *Genusdoktrinen* gavs ut. Tillgång till massmedia har en väsentlig betydelse för möjligheterna att föra ut ett budskap. Att Arpi tillåts en plattform via Svenska Dagbladet är i sig inte fel, tryck-och yttrandefrihet är en demokratisk rättighet. Däremot är det intressant att jämföra likheten i Tyskland och Arpi's (2017a,b,c) artikelserie av två anledningar: Det första är att notera hur möjligheten till en plattform lyckats sammanfoga något så avskilt som ett vetenskapligt fält till religion. Det andra är att ökad medial uppmärksamhet och fler plattformar kan leda till en bredare mobilisering, såsom den Tyska situationen visar på. Det gör att man tillsammans med Möser och Reimers (2022:91) slutsats gällande Sverigedemokraternas påverkan på den svenska politiken kan ställa sig frågande till hur en ökad acceptansen för denna sorts retorik skulle kunna te sig i Sverige. Även om det inte finns en organiserad anti-genusrörelse i Sverige nu (Lindeborg 2013) kan en jämförelse med Tyskland argumenteras för att en mobilisering i Sverige inte är omöjlig.

I *Genusdoktrinen* förekommer ord som “*heliga sanningar, lärjungar, zeloter, ortodoxi, teologi, trossatserna, skapelseberättelse, offerskap, sekt, det goda och det onda, dålig moral*”¹⁴ och “*on a mission from God*”¹⁵. I den artikelserie som först publicerades av Arpi i Svenska Dagbladet förekommer liknande ordval. Utöver detta förekommer kopplingar till religion även i andra texter, såsom Engkvists (2017) debattartikel där ord som *tro* och *religiös övertygelse* används när Engkvist beskriver genusvetare. Det religiösa referenserna är

¹⁴ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

¹⁵ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

effektiva eftersom det inte enbart bidrar till att beskriva genusvetenskapen som en överhängande diskurs utan även till att avskrika den poststrukturalistiska kunskapstraditionen, vilket syns i följande citat “Att tro på strukturernas existens bortom vår fysiska värld liknar en religiös tro, snarare än vetenskap” (Arpi & Wyndhamn 2020:307). Citatet förstärker kopplingen till religion samt det etos som framställer genusvetenskapen som ovetenskaplig och förtryckande. Återigen överlappar citaten de definitioner som jag beskriver i kapitel 7.3. Liknelsen är effektiv eftersom den svenska identiteten är avståndstagande till en dominerande kyrka. Argumentet underbygger ytterligare uppfattningen om genusvetare som fanatiska religiösa fundamentalister. Att fältet vore något heligt där *trossatserna* inte får ifrågasättas framställer genusvetenskapen som verklighetsfrånvänt.

9.1.5 Konspiration/dold agenda

Redan i bokens inledning förekommer anspelningar på att genusvetenskap inte är vetenskap samt att fältets egentliga agenda är dold, såsom syns i citatet nedan.

“Den feministiska regeringen ger samtliga lärosäten i uppgift att föra in mer jämställdhet i alla delar av sin verksamhet. Vid första anblick låter det inte så farligt. Få är emot jämställdhet mellan könen. I praktiken innebär det dock att universiteten ska införliva genusteorier och radikal ideologi maskerad som vetenskap.” (Arpi & Wyndhamn 2020:9)

Citatet insinuerar att genusteorins agenda är såväl politisk som maskerad. Forskarna Mayer och Sauer (2017:33) menar att påståenden om dold agenda öppnar upp för att nästan vilket innehåll som helst om fara kan projiceras på genusvetenskapen. I *Genusdoktrinen* förekommer ordalydelsen “*dold agenda*” inte ofta, inte heller förekommer andra formuleringar eller synonymer frekvent. Genom att bara skriva dold agenda eller liknande synonymer ett fåtal gånger och inte förse dem med en mer specifik definition öppnas möjligheten för läsaren att fylla den dolda agendan med vad som helst. Insinuationen om en dold agenda innebär att läsaren kan välja den ingång som passar bäst. Beroende på vem mottagaren är kan den dolda agendan fyllas med antingen ideologiska, ovetenskapliga eller religiösa motiv och oavsett vilket blir genusvetenskapen förtryckande. Wodak (2015:3) menar att rädlans politik bygger på en varierande retorik beroende på vem som är mottagaren. Ord

som “*maskerad, bakom lykta dörrar, täckmantel, vägg av tystnad*”¹⁶ gör att av genusvetenskapen tillskrivs en känsla av skrämmande och hotfullt (Ahmed 2004:67). Hotet exemplifieras tydligt i nedanstående citat.

“Begreppet jämställdhet används bara som en täckmantel för en mer radikal och djupgående process” (Arpi & Wyndhamn 2020:77)

Utöver att citatet pekar ut genusvetenskapen som en syndabock som får ett emotionellt värde av att vara skrämmande, öppnar argumentet om en dold agenda upp för att befästa kopplingen mellan genusvetenskap och politisk ideologi. Påståendet om en dold agenda återkommer i Österrike, Polen och Slovenien. Speciellt i Österrike har påståendet om en dold agenda haft en påverkan för rörelsens mobilisering. Argumentet riktar sig främst till jämställdhetsintegreringen i Österrike (Mayer & Sauer 2017:32), vilket även är fallet i *Genusdoktrinen*. I Österrike menar kritikerna att jämställdhetsintegreringen inte längre verkar för jämställdhet och lika rättigheter utan att det egentliga syftet är att dekonstruera sexualiteten och den heterosexuella familjen (Mayer & Sauer 2017:32). Denna sorts argumentation går att se i den svenska debatten och Bo Rothsteins (2012) påstående om att genusvetenskapen inte längre främjar jämställdhet. Retoriken som syns i såväl *Genusdoktrinen* som i Österrike bidrar till skapandet av en konspirationsteori vilket enligt Wodaks (2015:4) teori är en av hörnstenarna i högerpopulistisk retorik. Rädslans politik konstruerar en rädsla för såväl verkliga faror som påhittade genom att peka ut minoriteter som syndabockar (Kuhar & Paternotte 2017:14). Konspirationen i såväl Österrike som *Genusdoktrinen* är att genusvetenskap och jämställdhetsintegrering egentligen inte handlar om att främja jämställdhet utan att driva en politisk agenda. En liknande slutsats har Paternotte och Verloo (2020:296) identifierat gällande attacker mot yttrandefrihet och den akademiska friheten där hotet tillskrivs en minoritet som dolt i vetenskapens namn försöker nå politiska mål. Hur detta görs i *Genusdoktrinen* kan exemplifieras via det citat från en intervjuperson som Arpi och Wyndhamn väljer att lyfta fram, “De interna diskussionerna sker bakom muren och är en fråga för de inom sekten” (Intervjuperson, Arpi & Wyndhamn 2020:134). Citatet bidrar till två saker, det bidrar till att framställa det genusvetenskapliga fältet som en isolerad avvikande grupp, samt att ordet sekt, som enligt min tolkning är negativt betingat bidrar till att skapa en hotbild.

¹⁶ Se Bilaga 1 för sidhänvisningar.

Krisberättelsen som genomsyrar *Genusdoktrinen* är en svensk akademi och myndighetsutövning i fritt fall där effekterna hotar att sprida sig till hela samhället. Att genusvetenskapen enligt författarna döljer sin egentliga agenda gör att hotbilden förstärks. I boken gör författarna en stor sak av att genusvetare och representanter från Sekretariatet avböjt intervjuer. När de kontinuerligt återkommer till detta, samt genom att inkludera citat som ovan där genusvetenskapen klibbas ihop med ord som “*sekten*” bidrar det till att skapa bilden av genusvetenskapen som en isolerad disciplin. Likt Ahmeds (2004:76) teori om krisberättelser bygger Arpi och Wyndhamns argument inte på ingenting. De har intervjuat personer och presenterat forskning men ordvalen i boken och metaforerna, med ett hot om en underliggande dold agenda, gör att dessa fakta framställs på ett sätt som rättfärdigar en återgång till en enbart positivistisk kunskapssyn på universiteten.

Tillsammans med argument som ställer två binärt olika vetenskapsteorier mot varandra görs inte heller diskussionen nyanserad. Polariseringen av debatten i Europa påtalas även av Paternotte & Verloo (2020:294). Utöver det presenterar författarna naturvetenskaplig forskning men följer inte upp exemplen med liknande forskning utförd av genusvetare. Författarna attackerar inte genusvetenskapen direkt eller säger att den ska förbjudas, men eftersom man underkänner ämnets teorier och forskning behövs inte genusvetenskapen som sådan underkännas eller förbjudas. Att göra det skulle innebära att författarna gjorde sig skyldiga till det förtryck som de anklaga genusvetenskapen för att utgöra.

9.2 Den sociala dimensionen

I avsnittet besvaras uppsatsens sista frågeställning; Hur placerar *Genusdoktrinen* sig i relation till en bredare europeisk idéströmning av anti-genusrörelser? Som framträtt i analysens första del är ordval och argument i *Genusdoktrinen* inte ensamt i sitt slag, något som Arpi och Wyndhamn framhåller i följande citat;

“Genusdoktrinen är inte unik för Sverige, men den har särskilt starkt stöd här.

Trots att den inte håller rent vetenskapligt” (Arpi & Wyndhamn 2020:172)

Som citatet visar är innehållet i *Genusdoktrinen* inte unik för Sverige. Som vi sett finns flera tydliga intertextuella och interdiskursiva kopplingar mellan *Genusdoktrinen* och flera andra anti-genusrörelser runtom i Europa. Liknande ordval och argument har hörts inom såväl

svensk debatt som i den europeiska diskursen. Wodaks (2015:4) teori om rädlans politik presenterar en diskursiv strategi som högerpopulistisk retorik ofta använder sig av som innefattar en omkastning av offer-gärningsperson, utpekande av en syndabock och skapandet av konspirationsteorier. I *Genusdoktrinen* vänds rollerna så jämställdhetsintegreringen blir förtryckaren som intervjupersonerna säger sig blivit utsatta för. Argumentet bygger på påståenden att jämställdhetsintegrering och genusvetenskap inte längre verkar för jämställdhet utan motverkar den eftersom genusvetenskapen utvecklats från mätbar jämställdhet till genusrelationer, intersektionalitet, maktasymmetri och strukturella orättvisor. Framgångskonceptet för högerpopulistiska partier innefattar även att konstruera rädslor för att skapa osäkerhet (Wodak 2015:3). Samma koncept följer *Genusdoktrinen* genom att presentera berättelser som understryker författarnas tes om en förtryckande genusdoktrin samtidigt som de underminerar genusvetenskapliga teorier. Tillsammans med den övergripande krisberättelsen att genusvetenskapen indoktrinerar universiteten genom sitt politiska inflytande pekars det genusvetenskapliga fältet och Sekretariatet ut som syndabockar. Bilden förstärks via bokens aggressiva ordval som klibbas fast vid ämnet. Slutligen utmynnar retoriken ut i en valfri konspirationsteori vars gemensamma nämnare är att genusvetenskapen och genusvetare har en okänd dold agenda. Mottagaren ges möjlighet att välja den konspirationsteori som passar bäst. Tekniken öppnar för ett brett stöd bland allmänheten oavsett om invändningarna mot genusvetenskapen grundas på religiösa, ideologiska eller vetenskapliga invändningar. Utöver rädlans politik har Wodak (2015:132) utvecklat Arrogans av okunskap. Teorin är tänkt att attrahera en känsla av sunt förnuft som är en reaktion på rädsla som kommer från skapandet av en syndabock (Kuhar & Paternotte 2017:15). Genom att konstruera genusvetenskap som ovetenskapligt och ideologiskt är min tolkning att *Genusdoktrinen* ska agera det sunda förnuftet. Jag anser att kritik är viktigt, men den ska vara saklig, nyanserad och problematiserande och inte ensidigt beskriven. Arpi och Wyndhamn verifierar sin argumentation via vilka berättelser de valt att lyfta fram. *Genusdoktrinen* saknar nyanser, vilket medför att trovärdigheten sjunker.

Frågan återstår dock hur *Genusdoktrinen* placerar sig i relation till övriga anti-genusrörelser i Europa. De ordval och argument som presenteras i *Genusdoktrinen* har tydliga intertextuella och interdiskursiva kopplingar till Europa. Till och med *Genusdoktrinen*s neonrosa utseende ligger i linje med hur anti-genuskampanjer i Europa framställer sig själva, färgglad och festlig (Kuhar & Paternotte 2017:264). Enligt min tolkning placerar Arpi och Wyndhamn in sig i den kategori som Kuhar och Paternotte (2017:260) definierar som allierad eftersom Wyndhamn är akademiker och Arpi en välkänd mediaprofil. I

boken beskriver Arpi och Wyndhamn att de inte är motståndare mot jämställdhet samtidigt som de agerar som självständiga experter (ibid). Att Arpi är en välkänd mediaprofil och Wyndhamn en offentlig akademiker stämmer överens med Paternotte och Verloo's (2020:295) identifiering av att påståenden om att den akademiska friheten hotas ofta kommer utifrån. Utöver det bygger många av Arpi och Wyndhamns argument på ett försvar av den positivistiska kunskapstraditionerna som vänder sig mot den poststrukturalistiska, vilket är vanligt förekommande enligt Paternotte och Verloo (2020:295). Retoriken att universiteten tagits över av en minoritet som strävar efter politiska mål ligger i linje med Paternotte och Verloos (2020:288) teori gällande attacker mot den akademiska friheten. Däremot visar Lindeborgs (2013) analys att det inte finns någon organiserad anti-genusrörelse i Sverige för närvarande. Något som styrks i den tidigare forskningen som visar att många av de olika europeiska länderna där mobiliseringen skett stöds av katolska kyrkan eller underbyggs av nationalism. I Sverige har katolska kyrkan inte något inflytande men som identifierats av Möser och Reimers (2022:95) har Sverigedemokraternas framgång öppnat upp för argument mot genusteorier. Det styrks även av Sverigedemokraternas partiprogram och motion. Det ökade anti-genusmotståndet i Europa går, enligt Kuhar och Paternotte (2017:253), inte att förklara med historiska eller politiska sammanhang men däremot visar likheterna i kampanjerna att anti-genusrörelsen är transnationell och ett ökande globalt fenomen.

Trots de många likheter som konstaterats mellan *Genusdoktrinen* retorik och den europeiska anti-genusdiskursen har ingen större anti-genusrörelse mobiliserats i Sverige ännu. I Belgien, där det inte heller finns en organiserad rörelse på grund av landets politik, finns som beskrivits en växande anti-genuskampanj. Likväl kan den svenska identiteten som feministisk nation sägas vara orsaken till att en rörelse inte fått fäste i Sverige. Däremot bygger kampanjen i Belgien i mångt och mycket på ett motstånd mot en poststrukturalistisk kunskapsproduktion och genus som analyskategori. *Genusdoktrinen* gör som nämnts inga anspråk på att avskaffa det genusvetenskapliga fältet helt men försöker däremot göra anspråk på ett kunskaps- och sanningsskapande som avfärdar de genusvetenskapliga teorierna och forskningen. Via detta menar jag att *Genusdoktrinen* inte är ett uttryck för en organiserad rörelse utan snarare ingår i en svensk anti-genuskampanj som har likheter med Europa. Ökningen av anti-genusdebatter beror enligt Möser och Reimers (2020:91) på Sverigedemokraternas stärkta position i svensk politik. Det gör att *Genusdoktrinen* kan placeras in som ett svenskt uttryck i en global anti-genusdiskurs och i en större högerpolitisk idéströmmning.

10 Slutsats

Uppsatsens syfte är att fördjupa förståelsen för det språkbruk författarna använt i boken och sätta det i relation till anti-genusdebatten i Europa. För att göra det formulerades frågeställningarna; Vilka ord och uttryck används för att beskriva genusvetenskap i *Genusdoktrinen*?, Vilka likheter finns mellan *Genusdoktrinen*s språkbruk och övriga anti-genuskampanjer i Europa? samt; Hur placerar *Genusdoktrinen* sig i relation till en bredare europeisk idéströmning av anti-genusrörelser?

Det övergripande målet med studien var att fylla den kunskapslucka som finns gällande forskning på anti-genusretorik i en svensk kontext. Analysen av *Genusdoktrinen* visar på intertextuella och interdiskursiva kopplingar till den retorik och problemformulering som återfinns i den europeiska diskursen. Uppsatsens huvudsakliga slutsats är att *Genusdoktrinen* intensifierar känslan av hot genom att klibba samman genusvetenskap och jämställdhetsintegrering med religiösa, militära och ideologiska ordval. Det bidrar till att underminera genusvetenskapen som fält samt peka ut ämnet som en samhällshotande syndabock med ett dominerande politisk inflytande. Polariseringen i debatten är oroande. Argument, om än implicita, att genusvetenskap kan kopplas till totalitära ideologier som nazism, bolsjevism eller marxism är inte en slump eller ett olycksfall i arbetet. Genusvetenskap beskrivs som en dold ovetenskaplig, vänsterideologi som påstås genomsyra universitet och lärosäten. Stora delar av Europa sekulariserades under 1900-talet vilket gjort att religiöst motstånd mot genusvetenskap i nuläget inte fungerar som argument i länder som Sverige. Däremot visar situationen i Belgien och Tyskland att mobilisering mot genusvetenskap går att grunda på argument om ett hot mot den akademiska friheten.

Med stöd i Wodaks (2015) och Ahmeds (2004) teorier, Kuhar och Paternottes (2017) definition av anti-genuskampanjer, samt Möser och Reimes (2022:91) identifiering av Sverigedemokraternas etablering i svensk politik, anser jag att *Genusdoktrinen* kan klassificeras som en del i en svensk anti-genuskampanj med kopplingar till den Europeiska diskursen. Sett i en europeisk spegel förs liknande argument, ordval och metaforer i boken som i övriga Europa. *Genusdoktrinen*s retorik bidrar därför till att konstruera genusvetenskapen som hotfull och skrämmande.

11 Avslutande reflektioner och vidare forskning

Vidare forskning inom området kan omfatta studier av den politiska utvecklingen i Sverige och den retorik som förs av såväl politiska partier som externa aktörer. I och med de likheter som identifierats mellan *Genusdoktrinen* och andra europeiska anti-genusrörelser skulle vidare forskning av området vara värdefull för att förstå och bemöta en organiserad anti-genusrörelse om en sådan skulle mobiliseras i Sverige.

Litteraturförteckning

- Ahmed, S. (2004). *The cultural politics of emotion*. Edinburgh: Edinburgh University Press
- Arpi, I. (2017a). Så blev genusvetenskap en överkyrka i Lund? *Svenska Dagbladet*, 4 november. [hämtad:20-04-2022]
- Arpi, I. (2017b). Genusvetenskap tar över svenska universitet. *Svenska Dagbladet*, 5 november. [hämtad:20-04-2022]
- Arpi I. (2017c). Genusvetenskap är Sveriges egen kreationism, *Svenska Dagbladet*, 12 Novembers. [hämtad:20-04-2022]
- Arpi, I & Wyndhamn, A-K. (2020). *Genusdoktrinen*. Stockholm: Fri tanke
- Bergqvist, C & Freidenvall, L. (2017). *Introduktion till svensk politik*. I: Freidenvall, L & Jansson, M. (red.) *Politik och kön: feministiska perspektiv på statsvetenskap*. Upplaga 1 Lund: Studentlitteratur. s.89-108
- Bracke, S, Dupont, W & Paternotte, D. (2017). "No prophet is accepted in his own country": *Catholic anti-gender activism in Belgium*. I: Kuhar, R & Paternotte, D (red.) *Anti-gender campaigns in Europe: mobilizing against equality*. London: Rowman & Littlefield International, Ltd. s. 41-58
- Butler, J. (2020). *What Threat? The Campaign Against "Gender Ideology"*. *Glocalism: Journal of Culture, Politics and Innovation*. Vol. 2019, no. 3
- Bäcklund, A-K. & Gustavsson, J. (2017). *Utbildningsinnehåll styrs inte av statliga påbud*. Statsvetenskapliga institutionen. Lunds universitet. 8 november.
<https://www.svet.lu.se/artikel/utbildningsinnehall-styrs-inte-av-statliga-pabud>
[hämtad 24-05-2022]
- Carbin, M & Jansson, M. (2017). *Introduktion till politisk teori*. I: Freidenvall, L & Jansson, M. (red.) *Politik och kön: feministiska perspektiv på statsvetenskap*. Upplaga 1. Lund: Studentlitteratur. s.35-51
- Engström, S. (2020). *Pajkastning mot kolleger*. *Kemisk tidskrift*(3): 32-33
- Eldén, S. (2020). *Forskningsetik: vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Upplaga 1 Lund: Studentlitteratur
- Enkvist, I. (2017). Akademin ska inte styras av ideologi. *Svenska Dagbladet*. 23 november.
- Garbagnoli, S. (2017). *Italy as a lighthouse: Anti-gender protest between the "anthropological question" and national identity*. I: Kuhar, R & Paternotte, D (red.) *Anti-gender campaigns in Europe: mobilizing against equality*. London: Rowman & Littlefield International, Ltd. s. 151-173
- Gannon, S & Davies, B. (2005). *Feminism/ Poststructuralism*. I: Somekh, B & Lewin, B (red) *Research methods in the social sciences*. Sage. s. 318-325
- Graff, A & Koroluzuk, E. (2017). "Worse than communism and Nazism put together": *War on gender in Poland*. I: Kuhar, R & Paternotte, D (red.) *Anti-gender campaigns in Europe: mobilizing against equality*. London: Rowman & Littlefield International, Ltd. s.175-193

- Hall, Stuart (red.) (1997). *Representation: cultural representations and signifying practices*. London: Sage
- Hark, S. (2017). *Gender – Merely a “Social Fact”?: The Construction of Neo-Authoritarian Us/Them Dichotomies*. *Baltic worlds: a quarterly scholarly journal and news magazine*. vol 10(3), s. 18-25.
- Hodzic, A. & Stulhofer, S. (2017). *Embryo, teddy bear-centaur and the constitution: Mobilizations against “gender ideology” and sexual permissiveness in Croatia*. I: Kuhar, R & Paternotte, D (red.) *Anti-gender campaigns in Europe: mobilizing against equality*. London: Rowman & Littlefield International, Ltd. s. 59-77
- Jagger, Alison M. (red.) (2016). [Elektronisk resurs] *Just methods: an interdisciplinary feminist reader*. Second edition. Abingdon, Oxon: Routledge
- Kent, L & Tapfumaneyi, S. (2018). Hungary's PM bans gender study at colleges saying 'people are born either male or female'. *CNN*. 19 oktober.
<https://edition.cnn.com/2018/10/19/europe/hungary-bans-gender-study-at-colleges-trnd/index.html> [hämtad 2022-04-20].
- Kuhar, R. (2017). *Changing gender several times a day: The anti-gender movement in Slovenia*. I: Kuhar, R & Paternotte, D (red.) *Anti-gender campaigns in Europe: mobilizing against equality*. London: Rowman & Littlefield International, Ltd. s. 215-232
- Kuhar, R. & Paternotte, D. (2017). *Anti-gender campaigns in Europe: mobilizing against equality*. London: Rowman & Littlefield International, Ltd.
- Leavy, P. & Harris, A. (2019). *Contemporary feminist research from theory to practice*. New York: Guilford Press
- Liinason, M. (2008). *Vad är genus*. *Socialmedicinsk tidskrift*, vol. Tema: Genus och medicin, no 3, s. 260-265.
- Lindeborg, A. (2013). *Om den ofeministiska jämställdheten och den ojämställda feminismen*. Masteruppsats i genusvetenskap. Göteborg: Institutionen för kulturvetenskaper.
- Lindborg, E. (2020). “Låt forskare slippa genustvångströjan”. *Svenska Dagbladet*. 8 mars.
- Lundberg, A. & Werner, A. (2013). *Genusvetarnas framtid: En nationell alumniundersökning av genusvetenskaplig utbildning och arbete*. Göteborg. Nationella sekretariatet för genusforskning.
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:sh:diva-18784> [hämtad 2022-04-12]
- Lykke, N. (2009). *Genusforskning: en guide till feministisk teori, metodologi och skrift*. 1. uppl. Stockholm: Liber
- Martinsson, L. (2020). *When gender studies becomes a threatening religion*. *European Journal of Women's Studies* vol. 27(3), s. 293-300.
- Mayer, S & Sauer, B. (2017). “Gender ideology” in Austria: Coalitions around an empty signifier. I: Kuhar, R & Paternotte, D (red.) *Anti-gender campaigns in Europe: mobilizing against equality*. London: Rowman & Littlefield International, Ltd. s. 23-40
- Motion 2019/20:813. *Stoppa finansiering av genusteori inom högutbildning*.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/stoppa-finansieringen-av-genusteori-inom-hogre_H702813

- Möser, C & Reimers, E. (2022). *The Sexual Politics of National Secularisms in Sweden and France: A Cross-Confessional Comparison*. I: Möser, C, Ramme, J & Takács, J. *Paradoxical Right-Wing Sexual Politics in Europe*. Springer Nature Switzerland AG. Switzerland
- Mytologi.nu. *Janus*. <https://www.mytologi.nu/janus.html> [hämtad: 06-05-2022]
- Nationalencyklopedin, a, *dubbelansikte*.
<http://www.ne.se/uppslagsverk/ordbok/svensk/dubbelansikte> [hämtad: 06-05-2022]
- Nationalencyklopedin, b. *doktrin*. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/doktrin> [hämtad: 23-05-2022]
- Nationalencyklopedin, c, *kreationism*.
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/kreationism> [hämtad 23-05-2022]
- Paternotte, D. & Verloo, M. (2020). *Political science at risk in Europe : frailness and the study of power*. I: Boncourt, T, Engeli, I & Garzia, D (red.) *Political science in Europe: achievements, challenges, prospects*. London, United Kingdom: Rowman & Littlefield International. s. 287-310
- Rothstein, B. (2012). Fel av staten att stötta genusforskningen. *Göteborgs Posten*. 15 april.
<https://www.gp.se/debatt/fel-av-staten-att-st%C3%B6tta-genusforskningen-1.711517> [hämtad: 20-04-2022]
- Smirthwaite, G. (2005). ”Genusvetenskap: vad är det för typ av ämne egentligen?” I: Forsberg, G & Grenholm, C. (red.) *-och likväl rör det sig: genusrelationer i förändring*. Karlstad: Karlstad University Press
- Svensson, P. (2019). *Diskursanalys*. Upplaga 1 Lund: Studentlitteratur
- Sverigedemokraterna (u.å.) *Ett jämställt Sverige: Jämställdhet och Rättvisa*. Vad vi vill.
<https://sd.se/vad-vi-vill/jamstalldhetspolitik/> [hämtad: 06-05-2022]
- Villa, P-I. (2017). ”Anti-genderismus”: Gender angst? I: Kuhar, R & Paternotte, D (red.) *Anti-gender campaigns in Europe: mobilizing against equality*. London: Rowman & Littlefield International, Ltd. s. 99-116
- Winther Jørgensen, M & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur
- Wodak, R. (2015). *The politics of fear: what right-wing populist discourses mean*. Los Angeles, CA: Sage
- Witt-Brattström, E. (2020). ”Genusdoktrinen” tappar bort de viktiga frågorna. *Svenska Dagbladet*. 31 maj.
<https://www.svd.se/a/6jb7k3/viktiga-fragor-om-genusvetenskap-tappas-bort> [hämtad:19-05-2022]

Bilaga 1

Genusdoktrinen

Index

Likartade ord har sorterats
tillsammans

9.1.1 Förtryck

<i>Ord</i>	<i>Sida</i>
<u>Rädda</u>	<u>10</u>
<u>Tystas ned</u>	<u>10</u>
Martyrer	10
Hålla tyst	10
Foga sig	10
Skräms till tystnad	11
Du måste tänka rätt också	11
Vakar	14
Överhennar	14
Behenna	14
Språkliga poser	14
Korrekta terminologin	19
Inte riskerar att väcka anstöt	22
Boven i dramat	26
Bot och bättring	28
Avtvingade	31
Räddhågsna lärare	31
Offrad schackpjäs	32
Grups världsbild, religion eller ideologi	35
Följsamhet	38
Säg rätt ord bara	38
Farligt gods	41
Infantila	41
<u>Tankeförbud</u>	<u>41</u>
Potentiella brotten	42
<u>Häxprocess</u>	<u>45</u>
Överrockar	46

Underkasta	47
<u>Repressalier</u>	<u>47</u>
Självcensur	48

Beordra(-t) (-s) (-de) (-des) 9, 51, 63

Drabbar 52

Totalitärt 60

Påbud 60, 175, 263

Förhärskande ideologi 61

Dompterad 61

Sanktion 63

Se rätt 91

Åsiktskonformism 98

Stasi 103

No-go-zoner 103

Radikal genusförståelse 108

Marinad für alle 108

Hierarki 110

Brandtal 137

Diktaten 225

Nepotistiska 252

Drakoniska 258

Dogmatiskt 297

9.1.2 Ideologi

<i>Ord</i>	<i>Sida</i>
------------	-------------

Ideologiskt besatta	202
---------------------	-----

9, 221, 258,

Radikal (-a) 278

Ordern 9

Falang 9

Kräver 10

Systematiskt 10

Vattnet vi simmar i 10

Makthavare 10

Diktat 38

<u>Politiska beställningar</u>	<u>46</u>	Om inte data passar vår	
Fascister	51	världsbild...	102
Teoriapparat	88	<u>Fördummande</u>	<u>103</u>
Integreringens genusedoktrin	88	<u>Hittar dom bara på?</u>	<u>139</u>
Rätt perspektiv	88	Feministisk hårdporr	148
<u>Pamflett (-en)</u>	<u>94, 306</u>	Hemmasnickrad metodik	233
<u>Politiska aktivismen</u>	<u>94</u>	Lurendrejare	235
<u>Ideologisk slagsida</u>	<u>101</u>	Magi	307
<u>Sympatier åt vänster</u>	<u>103</u>		
<u>Genusideologiska komplexet</u>	<u>106</u>	9.1.4 Religion	
<u>Apell</u>	<u>134</u>	<i>Ord</i>	<i>Sida</i>
<u>Feminazis (-m) (-ter)</u>	<u>147, 313</u>	Ond per definition	102
<u>Nymarxistisk</u>	<u>157</u>	Heligt	102
<u>Postmarxister</u>	<u>157</u>	<u>Lärjungar</u>	<u>107</u>
Genusdogmen som statsreligion	168	<u>Zeloter</u>	<u>107</u>
<u>Marxismen (-terna)</u>	<u>191, 191</u>	Treeniga mystik	109
Totalitära stater	244	<u>Ortodoxi</u>	<u>110</u>
Tankestyrning	277	Kyrklig organisation	110
Godkänd ideologi	277	<u>Teologi</u>	<u>110</u>
<u>Kto kovo</u>	<u>313</u>	<u>Offerskap</u>	<u>114</u>
9.1.3 Ovetenskap		<u>Trossats (-erna)</u>	<u>118, 224</u>
<i>Ord</i>	<i>Sida</i>	Kyrkbackens skampåle	118
Ganska ungt fält	23	Predikoord	119
Genusyrsel	61	Elfenbenstornet	125
Vimmelkantighet	62	Moraliskt förkastlig	129
Maskerad	9	<u>Sekt</u>	<u>134</u>
Aktivitetsbaserat infall	13	<u>Det goda och det onda</u>	<u>137</u>
Konstruktioner	13	<u>Dålig moral</u>	<u>137</u>
Obekväma fakta	20		168, 174,
Ett "perspektiv bland andra".	20	Heliga sanning (-ar) (-en)	212
Tvingas erkänna	23	Sanningar	170
Kopplar greppet	23	<u>Heliga sanningar</u>	<u>171</u>
Genomsyras	24	Gamla testamentet	174
<u>Agendastyrt</u>	<u>25</u>	Gud	174
<u>Flyr Kritik</u>	<u>32</u>	Trosuppfattning	174
<u>Bitterhetsdriven</u>	<u>33</u>	Kreationis (-ter) (-m)	172, 174
<u>Selekterar data</u>	<u>33</u>	Troende icke-kreationist	174
Aktivistiska studenter	34	<u>Skapelseberättelse</u>	<u>175</u>
Skyggappar	101	Kristna kreationisterna	175
		Statsreligion	175

Kristna traditionen	176	Enad front	134
Gnosticism	176, 186	Bundförvanter	159
Trosbekännelse	212	Giljotinen	161
Amen	224	Konfliktlinjerna	161
<i>On a mission from God</i>	<u>233</u>	Kombattanterna	161
Religiös tro	307	Mobilisering	191
Avlatsbrev	312	Fältslag	210

9.1.5 Konspiratorisk/Dold

<i>Ord</i>	<i>Sida</i>
Dold	10
<i>Bakom lyckta dörrar</i>	<u>43, 253</u>
<i>Täckmantel</i>	<u>77</u>
<i>Vägg av tystnad</i>	<u>130</u>

Utkämpar	210
Bombmatta	210
Marscherade	244
Manövern	247

Militärt

<i>Ord</i>	<i>Sida</i>
Fientlig handling	10
Sondera terrängen	22
Degraderas	28
Eldunderstödet	34, 172
Diktatur	36
Minerad mark	59
Flank	104
Genusagenter	105
Slagfält	107
Aptera	107
Bomberna	107
	107, 118,
Fiende (-r)	133, 134
Bomba	108
Självordsbombare	108
Armadan	108
Revolution	110, 161, 238
Medaljer	110
Attackerade	117
Kapitulation	119
Reträtt	119
Försvarslinjen	132
Hålla samman trupperna på ett fält	133